

DIRVA

THE FIELD
Nr. 26
Kovo-March 31, 1958
Cleveland, Ohio

Be pavergtų tautų laisvės nebus ir Europos laisvės

Baltų Draugijos Vokietijoje suvažiavimas

K. DRUNGA

Kovo 15-17 dienomis Muenchene, Vokietijoje, įvyko Baltų Draugijos metinis suvažiavimas. Pagal nusistovėjusią tradiciją, pirmos dvi dienos buvo skirtos paskaitoms, diskusijoms, iškilmingam aktui su menine programa, o trečiosios dienos metu įvyko atskirų šios draugijos sekcijų, o taip pat bendrinis draugijos narių posėdis, tikslu išrinkti naujos draugijos organus patvirtinti metinės apskaitos ir sutarti tolimesnes veikimo gaires bei konkrečius darbus.

Ši programa, laisvalaikiais dar pajavirinta vienu pobūviu ir progomis pagilinti esamas pažintis ir užmegzti naujas, įvyko Muenchene vad. "Haus der Begegnung", t. y. gražioje dviaukštėje viloje, kurią yra įrengusi Free Europe Citizens' Service ir globoja ją toliau su Bavarijos vyriausybės atstovais. Šie įvairių tautinių grupių susitarinimo namai yra vienas iš tų FECS projektų, kurių rėmuose ši amerikoniška organizacija siekia sudaryti reikiamas materialines sąlygas įvairiautėms emigrantų grupėms susitikti ir kultūrinio bendravimo rėmuose puoselėti tarpusavį solidarumą bei ištikimybę savo pavergtų tautų laisvės ryžtui.

Baltų draugijos metinį suvažiavimą gražiai papuošė dar čia pat vykstanti estų egzilių dailininkų paroda ir vilos antrame aukšte išstatytas tremtyje išleistų pabaltiečių knygų rinkinys, pereitais metais su dideliu pasiekimu rodytas tarptautinėse knygų mugėse Frankfurte ir Berlyne.

Plačesnis šio suvažiavimo paskaitų programos atspindėjimas laikraščio rėmuose būtų neįmanomas. Tenka tik labai sutrauktai paminėti esto A. Maegi, iš Švedijos, išsamiai paskaitą apie pabaltiečių literatūros problemas tremtyje. Šioje paskaitoje prelegentas labai išsamiai ir sistemingai pateikė tiek statistinius duomenis, tiek pačios literatūros problemas ir tematikas. Įdomu ta proga pastebėti, jog dailiosios literatūros veikalai, išleisti tremtyje, žymiai viršijo pavadinimų skaičiaus atžvilgiu leidinius okupuotame Pabaltijy. Pvz., estai tremtyje nuo 1944 metų išleido 85 romanas, kai tuo tarpu pavergtose Estijoje per tą patį laiką pasirodė tik 17. Panašios proporcijos yra ir lietuviškame bei latviškame sektoriuje.

Iš Švedijos atvykęs latvių evangelikų arkivyskupas T. Grinbergs, o po jo evangelikų kun. E. Rozitis padarė pranešimus apie evangelikų bažnyčių padėtį okupacijoje. Iš Latvijos kilęs, bet tremtyje lietuviškai kalbėti išmokęs, katalikų kun. Mutulis padarė pranešimą apie katalikų bažnyčios padėtį Pabaltijy.

Latvis docentas N. Valters skaitė paskaitą "Pabaltiečių teisininkų uždaviniai Europos plotmėje". Po šios paskaitos įvyko pabaltiečių ir vokiečių teisininkų pasitarimai ir jų pasėkoje buvo įsteigtas pabaltiečių-vokiečių teisininkų darbo ratelis.

"Latvijos", leidžiamo laikraščio Bavarijoje, redaktorius P. Kovalevskis, padarė pranešimą apie kovo mėn. pradžioje įvykusią egzilių rašytojų konferenciją Darmstade, kuri buvo organi-

zuota egzilinio PEN klubo.

Kovo 15 d. prieš piet įvyko iškilmingas aktas, kuriame žodį tarė Muencheno miesto tarybos narys p. Fingerle ir Vokietijos parlamento narys G. grafas Henckel von Donnersmarck. Kalbėtojai jautriai ir solidariai pabrėžė neatskiriama Pabaltijo tautų priklausomybę europinei bendruomenei ir išreiškė gilią įsitikinimą, kad be pavergtų tautų laisvės, nebus ir Europos laisvės. Toliau vykusioje programoje artistas E. v. Loewis recitavo pabaltiečių poezijos ir prozos vertimus vokiečių kalbon, o pianistas K. Pavassar skambino pabaltiečių kompozitorių veikalus.

Tolimesnėje programoje Dr. S. Mueller, vokiečių fizikas, praleidęs be jokios priežasties 10 metų sovietiniuose kalėjimuose ir juose susipažinęs ir susidraugavęs su pabaltiečiais, skaitė paskaitą ir vėliau labai gyvo pašnekėsio formoje įdomiai pateikė esminius savo spūdius iš pergyvenimų komunistiniuose kalėjimuose. Šia proga jis, nors jau ir nebe pirmas vokiečių, gražiausiai atsiliepė apie pabaltiečius, apie jų solidarumą komunistinėje vergijoje, apie gilią žmoniškumą, išlaikytą tose sąlygose visų kitų tautybių, o ypač vokiečių atžvilgiu.

Šiame suvažiavime skaitytos paskaitos bus išleistos atskiru leidiniu.

Iš diskusijų ir ypač meninės programos paaikšėjo ypatingas pabaltietiškos literatūros vokiečių kalbon vertimų trūkumas. Gal estiškame ir latviškame sektoriuje yra kiek geriau, tačiau lietuvių literatūros vertimų yra tiek mažai, kad, palyginus, gana dažnų Baltų draugijos parengimų metu tenka jau griežti kartojimosi ar skaityti Adomo Mickevičiaus arba Česlovo Milašiaus lenkų kalboje parašytų veikalų vertimus. Todėl suvažiavimo metu buvo aptarti paskubinto lietuvių literatūros vertimo vokiečių kalbon reikalai ir padaryti apmatai lietuvių literatūros antologijai vokiečių kalboje parengti.

Suvažiavime dalyvavo virš 70 draugijos narių, suvažiavusių iš įvairių Vokietijos vietovių ir net iš užsienio. Buvo atvykę Vokietijos Užsienio Reikalų ir Pabaltiečių bei Socialinių Reikalų mi-

nisterijų atstovai, JAV Generalinio konsulato Muenchene vice-konsulas, Muencheno savivaldybės atstovai ir eilė Vokietijos akademių, kultūros ir politikos sluoksnių atstovų. Žinoma, neskaitant dar gausiai dalyvavusių pabaltiečių.

Kovo 16 d. per visą dieną vyko Baltų draugijos ir jos sekcijų metiniai susirinkimai, jų tarpe ir lietuviškosios sekcijos susirinkimas. Jo metu buvo išrinkti nauji sekcijos organai. Iš vokiečių pusės buvo perrinktas buvęs sekcijos pirmininkas Dr. Windecker, iš lietuvių pusės vietoj pasitraukusio J. Bataičio, naujai išrinktas pirmininku Dr. A. Gerutis. Kitoms pareigoms sekcijos organuose išrinkti iš lietuvių pusės — V. Banaitis, J. Bataitis, K. Drunga, Dr. J. Norkaitis, Dr. P. Rėklaitis ir V. Sutkus. Iš vokiečių pusės į sekcijos organus dar išrinkti mums gerai pažįstami, buvę V. D. Universiteto profesoriai Dr. V. Jungferis ir Dr. Strauchas (pastarasis suvažiavime gavo jau ir sulietuvinatą vardą — Krūmavičius). Be to, dar išrinkti Tuebingeno prof. dr.

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

DAUGIAU TUREJUSIŲ TEISĘ BALSUOTI

Oficialiai paskelbta, kad Lietuvoje kovo 16 d. balsavo 1,735,999 asmenys, ir kad tai yra 99.96% visų turėjusių teisę balsuoti.

Taigi reiktų skaičiuoti, kad dabar Lietuvoje yra 1,737,000 turinčių teisę balsuoti, tai yra turinčių ne mažiau kaip 18 metų amžiaus.

1957 m. kovo mėnesį turinčių teisę balsuoti skaičius buvo skelbtas 1,704,692. Tai būtų to amžiaus gyventojų skaičiaus prieauglis per metus 32 tūkstančiai su viršum.

Apytikris Lietuvos gyventojų skaičius statistikoje nurodomas 2.7 milijonų. Bet tai 1956 m. balandžio mėnesio duomenys, be to, suapvalinti. Dabar tas skaičius galėtų būti didesnis, bent keliomis dešimtimis ar visu šimtu tūkstančių.

Skaitant 2.7 mil. gyventojų, 18 ir daugiau metų turinčiųjų skaičius sudarytų 64.4%, o skaitant 2.8 milijonus — 62%. Šis pastarasis % būtų normalus, todėl būtų pagrindo spėti, kad dabar Lietuvos gyventojų skaičius yra jam arčiau prie 2.8 milijonų, negu prie 2.7. Tačiau į turinčių balso teisę skaičių įeina ir Lietuvoje laikinai esą kariai, bet neįeina kitur kariuomenės

Markert, Dr. Boettcher (sociologas iš Hamburgo), ir vokiečių sluoksniuose jau kaip "lietuviškas" žinomas Stuttgarto radiofono dirigentas Dr. H. J. Dahmen ir lietuvių Aldoną Petrylaitę vedęs direktorius H. Eisentraut, o taip pat Lietuvos žurnalistu buvęs H. Hahn (suvažiavime lietuvių tuoj pat pakrikštytas Gaideliu).

Be jau paminėtų pavardžių suvažiavime dalyvavo dar S. Vyckintas su ponia, T. Šidiskis, Dr. P. Karvelis, J. Kairys, J. Stankeitis ir eilė kitų lietuvių.

Išrinkus estų bei latvių sekcijose naujus organus, įvyko visos draugijos bendrinės valdybos rinkimai. Buvo perrinkti visi buvę asmenys, t. y. pirmininku — Ministerialdirigent Dr. Kehren, vicepirmininku estas pulk. Jakobson ir gen. sekretoriumi p. Gruenbaum.

Suvažiavime iš vokiečių pusės buvo jaučiamas didelis solidarumas ir jų nuostatas noras galimai daugiau pasitarnauti pagrindiniam draugijos tikslui — pabaltiečių kultūros bei jos pažinimo skleidimui Vokietijoje.

tarnybon išsiųstieji Lietuvos jaunuoliai, ir nėra duomenų, katrų yra daugiau, tai yra, ar iš Lietuvos kariuomenės paimtųjų, ar Lietuvoje stovinčių kariuomenės. Antra, iš viso suaugusių ir vaikų bei iki 18 metų amžiaus jaunuolių santykis dėl deportacijų ir kitų karų pasekų Lietuvoje dabar gali būti nenormalus. Dėl to iš balsuotojų skaičiaus (jeigu tas skaičius net ir būtų tikrai patikimas) negalima daryti tikslesnių išvadų apie gyventojų skaičių. Skelbiamasis balsavusiųjų skaičius taip pat sunku griežtai risti su vietos gyventojų skaičiumi, kadangi balsavimuose dalyvauja net ir pakeleivingi (net traukiniais pravažiuojantieji), nekaltant apie žinomą rinkimų komisijų praktiką balsavusiųjų skaičius protokoluoti, jeigu reikia, "iš lubų", o ne iš atžymėjimų rinkikų sąrašuose bei vokų urnose.

MOKYKLŲ BENDRABUČIAI

Prie visų Lietuvos mokyklų yra 392 mokinių bendrabučiai, kuriuose gyvena 10,442 mokiniai. (Vidutiniškai po 26 mokinius bendrabutyje). Tik 1954 iš jų gauna bendrabučiuose ir maistą nemokamai. Tai yra mažiau kaip penktadalis (18.7%) visų bendrabučiuose gyvenančių moki-

Hollywoode buvo pagerbti geriausi filmų aktoriai Oscaro atžymėjimais. Iš kairės: M. Umeki, J. Simmons, S. Spiegel, J. Woodward ir Red Buttons.

SUKAKTUVINĖ SOVIETINĖS IMPERIJOS PARODA VAŠINGTONE

Kovo 21 dieną Vašingtono geležinkelio stotyje atidaryta "Sovietinės Imperijos paroda" — komunistinio 40 metų viešpatavimo dokumentai paveiksluose.

Ši paroda kurį laiką buvo New Yorko Grand Central geležinkelio stotyje, kur ją jau matė šimtai tūkstančių žmonių. Paroda sujungdina net ir Maskvą, iš kur pasigirdo griežtas pasipiktinimo balsas. Dabar ji perkelta į pačią jai tinkamiausią vietą — Vašingtono stotį, kur kasdien praeina ne tik tūkstančiai šiaip piliiečių, bet ir didelė dalis Vašingtono politikos vairuotojų.

Parodą rengia pasaulyje didžiausia Amerikos darbininkijos organizacija — AFL-CIO drauge su Pavergtųjų Europos Tautų Seimu (Assembly of Captive European Nations), kuriame dalyvaujančių tautų vardai surašyti pirmajame iliustruoto kvieslo puslapyje: "Romania, Poland, Lithuania, Latvia, Hungary, Estonia, Czechoslovakia, Albania, Bulgaria".

Atidarydamas šią parodą Vašingtone, AFL-CIO prezidentas George Meany nurodė, kad viršūnių konferencija užkliuvo tarp kitų dėl to, kad Chruščiovui nepatiko prezidento Eisenhowerio pasiūlymas — įtraukti į tos konferencijos dienotvarkę "Rytų Europos tautų — Estijos, Lietuvos, Lenkijos ir visų šių tautų" klausimą.

"Kodėl gi Chruščiovui nepatiko prezidento Eisenhowerio užimta pozicija, kuria jis norėjo šalia Vokietijos suvienijimo ir laisvės klausimo, įtraukti viršūnių konferencijos dienotvarkę šį reikalą?" — klausė Amerikos darbininkijos vadas. Ir atsakė: — "Jis nenori, kad laisvės alsavimas atsirastų per arti prie rusų tautos. Jis nori išlaikyti Sovietų Sąjungoj vyraujančią vergiją, kurios dėka jis ir jo bendrininkai turi galimybę gyventi mūmuose, kuriuose carų laikais gyveno kunigaikščiai ir bajorai".

"Ši paroda", — tęsė G. Meany, — "turėtų būti įspėjimas tiems, kurie sutyzta nuo vadinamųjų meilių žodelių ir taktikos, vartojamos Sovietų Sąjungos, čia įsamenintos puikios aktorijos, kurį jie atsiuntė čia savo ambasadorium. Dabar jis čia žinomas, kaip "besišypsas Mikas" (smiling Mike), bet jis yra žinomas iš praeities, kaip žiaurus militarinis satrapas".

TIK PO 10 AR DAUGIAU METŲ

Prez. Eisenhoweris paskelbė taip vadinamą Killiano komiteto studiją, pagal kurią kelionė į mėnulį ir atgal tegalėsianti būti įvykdoma po dešimties ar dvidešimties metų, o gal net tik dvidešimt pirmame šimtmečiuje.

4,000 žodžių studijoje 18 žymiausių JAV mokslininkų pabrėžia, kad į mėnulį keliauti nebūsiu galima anksčiau, negu bus įvykdyti "minimaliniai kontaktai" su Venera ir Marsu, o žmogus nebus apskridęs žemės specialiu satelitu.

Pirmojo žmogaus kelionė į mėnulį kaštuosianti apie 2 milijonus dolerių, išleistių per eilę metų paruošiamiesiems bandymams. Raketa, žymiai greitesnė už ligšiol turimas, aprūpinta tuo tarpu neturimais įrengimais, mėnulį galėtų pasiekti per dvi ar tris dienas, o Marsui pasiekti reiktų aštuonių arba daugiau mėnesių.

VISAM PASAULY

Sovietų Sąjungos premjeru vietoj pasitraukusio Bulganino aukščiausioji taryba "išrinko" Chruščiovą. Nors Chruščiovas galutinai pasuko į Stalino išbandytą sistemą, vieno asmens diktatūrą, Washingtono naujų sovietų politikos posūkių nelaukiamas, o Marsui pasiekti reiktų aštuonių arba daugiau mėnesių.

sioje taryboje buvo "diskutuoti" Chruščiovo projektai žemės ūkiui reorganizuoti. Ateinančios savaitės pradžioje, bendrame abiejų tarybų posėdyje, kalbės Gromyko, kuris kaip laukiama, paskelbs Sovietų Sąjungos intenciją nutraukti atominius bandymus ir galbūt baigti atominės energijos naudojimą karo reikams. Tuo Maskva pradės plačią naujos propagandos akciją prieš Vakarus.

JAV armija iššovus erdvėn Explorer III, tačiau raketos paskutinijai daliai nesprogus, jis nebuvo pakankamai aukštai iškeltas, ir jo amžius būsiu labai trumpas. Šiame satelite gautų žinių perdavimas gali būti kontroliuojamas iš žemės: jame yra įmontuota radijo siųstuvo garso užrašymo juosta, kuri gali tuos garsus, iš žemės diriguojama, pakartoti kelis kartus.

Vakarų Vokietijos nutarimas apginkluoti savo kariuomenę atominiais ginklais krašto viduje iššaukė stiprią kritiką, lydimą profesinių sąjungų federacijos organizuojamų protesto demonstracijų.

Irakas tapo penktuoju arabų kraštu, kuris suteikė balsavimo teisę moterims (kiti: Egiptas, Sirija, Libanas ir Tunisas). Parlamentas taip pat ratifikavo Arabų Federacijos (Jordano ir Irako) konstituciją.

Prie Tiberiaus ežero dvi valandas sunkiais ginklais šaudė Izraelio ir Sirijos karinės jėgos. Izraelitai kaltina, kad kovą išprovokavo Sirijos kariai.

Viename Paryžiaus kabarete tūlas juokdarys paklausė: "Koks skirtumas tarp naujos amerikiečių paskolos Prancūzijai ir neseniai paleisto žemės satelito". Atsakymas: "Žemės satelitas dar vis dėlto gali grįžti atgal".

Jie įsijungė į Dirvos talką

Bostono Tautinės Sąjungos skyriaus visuotiname susirinkime, įvykusiame kovo mėn. 22 d., naujos valdybos pareigų perėmimo proga, Vilties Draugijai paskelbė papildomai įmokėti.

Justinas Vaičiūrgis	\$25.00
Ignas Vilėniškis	\$25.00
Antanas Vilėniškis	\$25.00
Kazys Adomavičius	\$20.00
Juozas Vaičiūrgis	\$15.00
Jonas Jonaitis	\$15.00
Leonas Lendraitis	\$15.00
Antanas Matjoka	\$10.00
Juozas Dačys	\$10.00
Valentinas Vakauza	\$10.00
X. Y.	\$10.00
Vladas Bajerčius	\$10.00
Juozas Ruktys	\$5.00
Vladas Mickūnas	\$5.00

Iš viso \$200.00

Visi šie rėmėjai vykstančiam \$20,000 vajui jau yra ir anksčiau aukoję. Keli iš jų net ir po \$100. Tai labai sektingas bostoniečių pavyzdys, kurie nuosirdžiai siekia, kad vajas būtų įvykdytas ir užsimoti darbai atlikti.

Su šiandien skelbiamais aukotojais iš viso gauta \$12,803.95. Dar būtinai reikia \$7,196.05.

Washingtono ateinančiais balandžio, gegužės ir birželio mėnesiais laukiami svečiai.

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelniui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.
Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00, įsteigta 1915 metais.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

VIENINGA, TIESIOGINĖ POLITINĖ AKCIJA

Kur buvus, kur nebuvus, mūsų viešajam gyvenime vis pasigendama vienybės Lietuvos laisvės kovoje.

Svarbiausias ir bene vienintelis vienybės ženklas nurodomas — ne visų politinio pobūdžio susigrupavimų dalyvavimas Vliko vardu vadinamame komitete. Tas komitetas esąs vienintelis įmanomas organas tiesioginei politinei akcijai dėl Lietuvos. Kas jame nedalyvauja, tas esąs pabėgęs iš tokios akcijos, taigi ir iš viso pasitraukęs iš kovos dėl Lietuvos laisvės.

Bet štai, pavyzdžiui, pranešimas iš Vašingtono apie ten atidarytą parodą (žiūrėk 1 psl. "Sukaktuvinė Sovietų Imperijos paroda Vašingtone") liudija visai ką kita. Jis liudija, kad vieninga ir tiesioginė politinė akcija yra vykdoma net daug platesniu mastu, negu vien mūsų kurio nors lietuviško komiteto mastas. Ši paroda (kaip ir visa eilė kitų politinės akcijos veiksmų) yra surengta sujungtomis jėgomis dešimtyje panašaus likimo tautų (kurų tarpe yra ir Lietuva) ir beveik visų Amerikos darbininkų apimamųjų organizacijų!

Jeigu tas veiksmas susilaukė reakcijos net Maskvoje, tai tas liudija, jog, nors ir neatsiektas visai apčiuopiamo laimėjimo, tai suduotas toks smūgis sovietinei propagandai, kad Kremliuje noroms nenoroms riktėlojo, o Vakarai tą riktėlojimą girdėjo ir pastebėjo.

Iš lietuvių pusės, kiek tik turima pajėgų, toje didesnės masinės akcijos dalyvaujama. Dalyvaujama be skirtumo, ar kas "vlikininkas", ar kas "frontininkas". Tai ir yra vienybė, kurios realia reikiama. Gal tas dalyvavimas nėra labai stiprus, gal jis galėtų būti sustiprintas? Turbūt, kad taip. Bet nei esami trūkumai, nei jų pataisymas tikrai nepareina nuo tos "vienybės", kuria taip dažnai laikurie mūsų politiniai veikėjai sielojasi. Tai yra, tas visiški nepareina nuo to, devynių ar penkiolikos "partijų" vardų sąrašas bus to ar kito komiteto sudėtis.

Mes esame įsitikinę, kad sielojimasis kaip tuos "partijų" vardus (nes daugeliu atvejų iš tiesų tai yra tik vardai) sutraukti į vieną sąrašą kyla iš visai kitų sumetimų, o ne dėl to, kad būtų tikrai tikima, jog nuo to kažkaip nepaprastai pagerėtų "tiesioginė politinė akcija". Tie kiti sumetimai, mūsų supratimu, nėra akcija dėl Lietuvos. Normalu, kad kiekvienas, kam ir tie sumetimai brangūs, sielojasi, jei nesiseka juos įgyvendinti. Tik neteisinga tai sielojimąsi vadinti sielojimusi dėl vienybės Lietuvos laisvės kovoje.

Ar įstojai į
VILTIES
draugiją?

Esama spėliojimų, kad Saudi Arabijos karalius Saud pralaimės ir vykdomąją valdžią užleis savo broliui princui Feisal (viršuj). Tokia nuomonė daugiausia skelbia Egiptas. Saudi Arabija esanti kietas rėšutas ją įjungti į Jungtines Arabų Valstybes. Vienok iš Washingtono sakoma, kad ten įvykys tik geresnis valdžios pasiskirstymas.

REIKIĄ LAUKTI PAGERĖJIMO

Prez. Eisenhoweris trėčiadienį spaudos konferencijoje pareiškė, kad, jo įsitikinimu, ūkinis atoslūgis esąs jau pasiekęs žemiausią atslūgimo punktą arba esąs netoli jo, todėl netolimoje ateityje jau reikią laukti pagerėjimo.

Į eilę laikraštinių paklausimų prezidentas atsakė, kad mokesčių sumažinimo klausimas nebus rimtai pradėtas svarstyti iki balandžio vidurio, kada bus jau turima galutinai suvestus ekonominius rodiklius už kovo mėnesį.

Clevelande mašinų gamintojų sąjunga paskelbė, kad pastaruoju metu padidėjo įrankių maši-

noms gaminti užsakymai. Tų įrankių, kaip pvz., metalo piauštymo mašinų, tekinimo staklių ir pan., užsakymų gausėjimą arba mažėjimą kai kurie ekonomistai laiko svarbiu ūkinės būklės rodikliu.

DETROIT

Vakaras

Tautinių šokių grupė, vadovaujama G. Gobienės, gegužės 3 d. ruošia vakarą, kuris įvyks Hispanos Unidos salėje.

Programoje — sol. A. Vokietaitis, Blandyčių Trio ir tautiniai šokiai.

Pavykusi mugė

Kaziuko mugė skautėms ir skautams pavyko gerai. Tuntininkė ps. Jūratė Pečiūrienė atidarant priminė, kad tai yra sena ir graži tradicija.

Mugė ne tik turtinanti buvo prekėmis, bet įvairi ir graži. Lankytojams patiko, nes beveik viskas buvo išpirkta.

Nemaža pagelbėjo skautų tėvai ir bičiuliai. Moterys dirbo virtuvėje be atvangos ir poilsio, nes valgomosios salės visą laiką žmonių buvo grūstomis.

Mugę aplankė Amerikos skautų vietos 5-jo rajono vadeiva Murphy.

Lankėsi

Brolijos skautų dvasios vadovas kun. Vaišnyš, važiuodamas Torontan, buvo sustojęs Detroit. Buvo susitikęs su skautų vadovais ir aplankė Kaziuko mugę.

Rungtynės

Vietos Kovų futbolininkai kovo 23 d. sužaidė draugiškas rungtynes prieš Ispanų komandą 2:2.

Dalyvavo

A. Banionis su šeima, lankydamiis Čikagoje skautų reikalais, dalyvavo Fausto operoje.

Atlaikė pamaldas

Čikagietis kun. P. Dilyš kovo 23 d. religiniais reikalais lankėsi Detroit, kur atlaikė vietos lietuviams evangelikams pamaldas.

Gražus pavyzdys

Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubas ne tik dr. R. ir V. Paužai yra nariais, bet ir priėmė savo sūnus, Antaną — 4 ir Vladą — 2 m. Paužai yra šimtaprocentiniai nariai ir Amerikos Lietuvių Susivienijime. JK

BOSTON

ALB BOSTONO APYGARDOS atstovų suvažiavimas įvyko kovo 16 d. Tautinės S-gos namuose Bostone.

Bostono apygardą sudaro Bostono, Brocktono, Worcesterio ir Lawrence apylinkės.

Suvažiavimas praėjo darbingai. Prezidiumas: pirm. — J. Vaičiūnas, sekr. — stud. S. Leimonas. Iš valdybos ir apylinkių pranešimų aišku, kad veikla yra silpna, mokesčiai sunkiai išrenkami, galbūt, prieš šiuos Tarybos ir Pasaulio Lietuvių Seimo atstovų rinkimus pagyvės.

Bostono apylinkės akcija, kad įjungtų kitos organizacijos, kaip vienetas, jau davė vaisių, nes Tautinių šokių grupė, vyrų choras, ateitininkai ir kt. įsijungė.

Apygarda ateinančiais metais rengia dainų ir tautinių šokių šventę.

Apygardos suvažiavimas nutarė iki gegužės 15 d. įstoti į radijo Laisvės Varpas rėmėjus.

I apygardos valdybą perinkti: inž. V. Izbičkas, J. Kapočius, A. Vilėnšis ir naujai išrinktas teis. S. Vaitkevičius. Kontrolės komisija ta pati: inž. V. Kriščiūnaitis, P. Dilba, ir Pipiras.

Iš Bostono kandidatais į Pasaulio Lietuvių Seimą išstatyti: inž. Gimbutas, O. Ivaškienė, K. Mockus ir I. Vilėnšis.

LAISVĖS VARPO

rėmėjų suvažiavimu aprašyme, Dirvos 21 nr., praleista, kad Lais-

NEW YORKO LIETUVIAI

Po 1860 metų į Jungtines Amerikos Valstybes per New Yorką atvyko apie milijonas lietuvių ir išsisklaidė tame plačiame krašte.

Prieš šimtą metų lietuviai pradėjo plaukti į šią šalį laimės ieškoti, ir pirmieji jų žingsniai buvo New York, kur dalis jų užsiklėpė ir visam laikui. Šiandien tie pirmieji ateivių pėdsakai beveik jau nebegalima užtikti; viskas sunyko laiko sūkury ir sutirpo tautų mišinio katilė.

Sakoma, kad šiuo metu New York'e esama apie 30,000 lietuvių. Tikro skaičiaus niekas nežino. Valdžios statistikai nenori mums pripažinti nė 10,000, tačiau žinant, kaip tos statistinės žinios renkamos, galima drąsiai laikytis savojo skaičiaus.

Dešimtmečiams bėgant, lietuviai nieko žymesnio New York'e nesukūrė. Šiandien čia turime SLA centrą West 30-je gatvėje ir nedidelę bažnytelę, lietuvių pastangomis statytą Broom gatvėje prie Holland tunelio. Yra dar išsiblaškiusių pavienių šeimų po visą miestą.

Visa didžioji lietuvių kolonija yra Brooklyne. Prieš I Pasaulinį karą Brooklyno lietuviai turėjo įsteigę Tautiško Namų bendrovę ir 101/103 Grand St. įsigiję Tautišką Namą, kuriame vyko visas tuometinis lietuvių judėjimas. Buvo 5 lietuvių liaikomos bažnyčios su tiek pat kunigų.

Tuo metu, neskaityt smulkii draugijėlių, veikė 3 didelės organizacijos: Sv. Jurgio su 1100 narių, Sv. Juozapo su 400 narių ir Sv. Kazimiero su tiek pat narių.

Šiandien tų draugijų jau nėra. Išnyko jos drauge su nariais. Išnyko ir pėdsako nepalikęs Tautiškas Namas ir kiek vėliau įsteigęs maisto produktų kooperatyvas.

Tikybiniiai reikalai praeityje nebuvo taip gausiai atstovaujami kaip dabar. Didžiojo New Yorko ribose, 5 lietuvių išlaikomos parapijose, šiuo metu yra 14 kunigų, neskaityt tų pranciškonų vienuolyno, kuriame gyvena keliolika kunigų, yra spaus-tuvė ir leidžiamas dukart savaitinis laikraštis "Darbininkas".

Iš paviršiaus žiūrint, atrodytų, kad New Yorkas yra didelė lietuvių tvirtovė, tačiau iš tikro taip nėra. Bažnyčios, nors lietuvių išlaikomos, jau slysta iš jų rėnkų, nes ir dabar jau pusė apėigų atliekama anglų kalba. Parapijose mokyklose vien tik anglų kalba. Gerai dar, kad atsiran-ta pasišventėlių šeštadieninei mokyklai, kurią, palyginti, labai nedidelis skaičius telanko.

Bažnyčiose yra daromos įvairios rinkliavos, lietuvių aukoja įvairioms misijoms ir kitkam, tik ne savo tautos reikalams. Jeigu tokios rinkliavos bent retkarčiais būtų pravedamos, sakysim, mūsų šalpos fondo naudai, tai šiaandien BALFas nebūtų tokioje skurdžioje būklėje, vien New Yorkas būtų surinkęs tuos 6-7 tūkstančius dolerių.

Brooklyne turime dar Piliečių klubą su nedidele svetainiuke (280 Union Ave.), kurią labai sunkiai pavyko atkovoti iš komunistų ir kurioje dabar organizacijos gali šaukti savo susirinkimus. Kitoje miesto dalyje yra taip vadinamas Atletų Klubas su namu ir maža svetaine. Masphe-to lietuviai irgi turi piliečių klubą su svetaine. Tai ir viskas.

Lietuviai yra labai išsiblaškę po didžiujį miestą ir nesudaro tų kolonijų, kaip kituose marnesniuose miestuose. Politiniame gyvenime lietuviai visai silpni. Čia gimusi karta yra nutautėjusi. Ji nėjo tėvų pėdomis ir nerė-

vės Varpo valdybon be rinkimų į jėina vicepirmininkais: SLA II apskr. pirm. J. Arlauskas ir Sandaros I apskr. pirm. J. Dvareckas.

Laisvės Varpas balandžio 27 d. 5 v. v. rengia banketą, kuris įvyks Lietuvių Piliečių Klube, So. Bostone.

Tas pats Laisvės Varpas rengia gegužinę birželio 8 d. Brocktone. Abiejuose parengimuose bus kalbėtojai ir programa.

mė jų draugijų, kurios dėlto ir turėjo išnykti.

Per paskutinį 10-tį iš Europos atvykę tautiečiai įnešė gyvumo į mūsų tarpą, pradžioje jie labai aktyviai rėmė visus parengimus, tačiau po kelerių metų pradėjo reikštis aptingimas, ir šiaandien jie jau pasklidę po didmiesčio pa-džios kolonijos.

Todėl tokiam didmiesty, kaip New Yorkas, lietuviai ir nėra nieko didesnio sukūrę. Kitas žalingas reiškinys yra mūsų partinis susiskaldymas. Kai kalbama apie Lietuvos laisvę, atrodo, visi, išskyrus komunistus, tai idėjai pritaria, bet pradėjus dirbti, atsiranda skirtumų, kurie viską suardo.

Kitos srovės visad puola tautinę srovę, kad ji viską ardanti, ir tuoju griebiasi ieškoti prie-kabių iš tų laikų, kai Lietuvą valdė tautininkai, nors tai nieko bendro neturi su Amerikos lietuvių tautine srove, kuri savo pro-gramoje aiškiai pabrėžia, kad lietuviai amerikiečiai neieško būsi-moje laisvoje Lietuvoje valdinių vietų, jų troškimas yra padėti prisikelti pavergtam gimtajam kraštui.

Sakyti, kad New Yorko lietuvių nieko neveikia, irgi būtų ne-teisinga, nes čia yra skautai, stu-dentai ir kitos organizacijos, ta-

čiau didžioji visuomenės dalis yra sustingusi.

Tą sustingimą galėtų išjudinti geri vaidinimai ir dainų šventės. Tai rodo laikraščių Darbininko ir Vienybės metiniai parengimai, kurie sutraukia tūkstantines minias.

P. N.

R. B. Buiscait Co.

veikianti eilę metų, dabar jau savo gaminius parduoda visoms krautuvėms. (sk.)

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ
TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Parduodami amžini aku-muliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

Ar jau

įstojai į

VILTIES

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

YOUNG'S AMERICAN & CHINESE
RESTAURANT

Chinese Food To Take Out

Cantonese Family Dinners

OPEN DAILY 11 A. M. TO 1:00 A. M. SAT. TO 3:00 A. M.

HOW WE SERVE YOUR FAVORITE

COTIAL ALL BRANDS OF LIQUORS

Open Sundays

Air Conditioning

2172 WARRENSVILLE CENTER

FA 1-9676

Geriausį sveikinimai ir linkėjimai

KATZ ROOFING CO.

INDUSTRIAL, COMMERCIAL and RESIDENTIAL

ESTABLISHED 1901

Prompt Service

Yellowstone 2-7735

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

THE FRED P. THOMAS CO.

General Insurance

Bernie Mull sec'y

8718 Carnegie Ave.

SW 5-0066

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

LOUIS EISENBERG HARDWARE

We Carry a Complete Line of Hardware Supplies

1169 East 79th St.

EN 1-9381

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

LULLABY SHOPPE, INC

10495 CARNEGIE AVE.

SW. 5-1266

FREE PARKING

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Gera žinoma siuntinių firma ORBIS

siunčia siuntinius į visas pasaulio šalis, o taip pat į LIETUVĄ. Siunčiame prekes aukštos kokybės ir žemomis kainomis, pristatome 4-5 savaitę laikotarpyje. Siuntiniai apdrausti ir garantuoti.

Duodame kai kurias kainas iš mūsų kainaraščio:

Maistas. Kaina su muitu už 2 1/4 sv. arba 1 kg.	Kai kurie vaistai (turime didelį pasirinkimą)
Lašiniai, rūkyti 2.00	Prednisone (METICORTEN) 100 tab. 1 mg. \$5.75
bejonas 2.60	Prednisone " 300 " 5 mg. 17.40
salami dešra 2.80	Prednisolone (Sterane) " 100 " 1 mg. 8.15
kumpio dešra 2.25	Prednisolone " 100 " 5 mg. 18.25
taukai (eksportiniai) 1.80	Cortisone " 100 " 5 mg. 6.90
sviestas 2.65	Butazolidine 200 mg. 100 " 7.90
pieno miltai 2.35	Butazolidine 100 mg. 100 " 4.20
medus 2.25	Digitalis 100 " 0.70
kava 3.60	Cardiozol 100 " 2.00
kakao 3.90	Largactil 100 " 3.00
šokoladas 3.55	Serpasil 25 mg. 100 " 2.15
džiov. vaisiai 1.90	Reserpin 25 mg. 100 " 1.95
razinkos 1.50	Isoniazid (rimifon) 1000 " 4.60
citrinai sv. 1.50	Streptomycin 10 gr. 2.60
pipirai 2.75	PAS 0.5 500 tab. 3.50
cukrus 0.72	Vit. B 100 " 1.20
miltai 0.70	Vit. B-6 100 " 3.20
sardinkos 1 dėž. 0.35	Vit. B-12 100 " 1.90
arbata 1/4 kg. 1.40	Vit. B-12 10 amp. 1.35
Amer. cigaretės, 10 pok. 4.00	Vit. C 1000 " 3.25
	Vit. E 100 cap. 3.80
	Vit. P 1000 tab. 3.70
	Vit. K 1000 " 2.75
	Multavitaminai 1000 " 7.50
	Multavit. švediški 100 " 2.15

Oda, viršutinė batam 1 kv. pėda \$1.15	
Padai 1 kg. 3.95	
Vidpadžiai 1 kg. 2.50	
Odos pamušalas 1 kv. pėda 0.44	
Deimant. peilukas stiklui 4.90	
skustuvas 4.20	
plaukams kirpti mašinėje 4.50	

Kai kurie standartiniai siuntiniai:	
22 sv. (10 kg.) sudėtų lašinių \$17.90	plius persiuntimas \$6.50. Viso \$24.40
22 sv. (10 kg.) cukraus 6.45	" " 6.50. " 12.95
22 sv. taukų 15.40	" " 6.50. " 21.90
50 pok. amer. cigarečių ir 15 sv. cukraus \$18.00	plius 6.50. " 24.50
50 gr. streptomycino, 100 tab. isoniazid ir 15 sv. cukraus (\$22.50 plus \$6.60)	29.00
Siuvama mašina, kojinė, švediška, su visu persiuntimu ir išlaidom \$160.00	
Dvirčiai su visu persiuntimu ir išlaidom	\$7.50

Išsirenkant prekes (pagal kilogramus) reikia pridėti persiuntimui į Lietuvą už 22 sv. (10 kg.) \$6.50, į Sibirą \$7.90. Už 44 sv. (20 kg.) į Lietuvą \$9.50, į Sibirą \$12.30. Skaitant (kilogramais) palikite įpakavimui (kartonui, popieriui) apie 800 gr. nuo 10 kg. ir 1 1/2 - 1 3/4 kg. siuntiniui — 20 kg.

Reikalaukite mūsų kainaraščių: Kainaraščiai ir pataravimas lietuvių kalba.

Mūsų adresas:

ORBIS

578 Wyandotte St. E., Windsor, Ont. Tel. C16

Detroit: Gaiva: 3570 W. Vernor. Tel. TA 5-9783

Chicago, Ill.: 4114 So. Rockwell St. YA 7-2445.

Kenosha, Wisc.: 4311 Sheridan Rd. OL4-2373.

Toronto: 298 Bethurst St. EM 4-2810.

Kelionė į Pacifiko kraštus (18)

Pas Pulgį Andrių ir kitus

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Visą sekančią gruodžio 30 dieną tęsėme savo pasikiepinimą pas kitus Adelaidės lietuvius. Pono Lapšio dėka, turėjau susitikimų ir su australais. Jis man suruošė pasikalbėjimą su abiejų Adelaidės dienraščių — Advertiser ir Daily News — reporteriais. Būdamas Adelaidėje, nepastebėjau laikraščiuose to pasikalbėjimo aprašymo, — buvo pats atostogų ir švenčių metas, tuo metu viskas eina negreitu tempu, o ir iš viso, palyginus su Amerika, galima sakyti, Australijoje žmonės neskuba. Jei bus atsiliepiu, p. Lapšys pažadėjo išsiųsti jį iškarpa man vėliau į Honolulu, kur grįždami ketiname tris savaites apsigyventi.

Nutarėme šią dieną paskirti kitiems vizitams. Ponas Lapšys pasiūlė plačiau mums parodyti Adelaidės apylinkes ir kalnus. Pirmiausia užsukome pasižiūrėti labai gražių inž. Reisono namų, jo paties pasistatytų. Jie stovi ant kalno, nuo kurio matyti veik visos Adelaidės miestas. Namuose yra įrengtas didelis darbo kabinetas, kur inžinierius rengia daugelį savo projektų, tarp kita ko, pagalbėdamas ir daugeliui lietuvių paruošti namų statybos projektus. Inž. Reisonas taipgi turi suprojektavęs naują priestatą prie dabartinių Liet. Bendruomenės namų. Naujam priestatui reikalingi pinigai, tai Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga paaugojo 200 australų svarų (\$450.00) Reisonų namas yra jaunimo suėjimo vieta.

Sutikau jauną inž. Gasiūną. Jis sakėsi džiaugijasis, kad jo tėvelis dr. Gasiūnas su žmona atvyksta gyventi į Adelaidę. Malonu buvo sutikti p. Kubilių, kuris tvarko liet. spaudos kioską, yra vedęs buv. ministerio S. Šilingo dukterį. Aplankėme ponus Dundus, kurių sūnus yra vedęs Petruškevičių dukterį. Dundos sūnus dabar yra dviem metams gavęs stipendiją studijuoti Amerikoje ir šiuo metu yra apsisistojęs Flint, Michigan. Neužilgo ten mano apsilankyti ir jaunoji Dundienė — pamatyti savo vyrą ir Ameriką.

P. Labutis, atvykęs čia patostogauti, pasiėmė mudu ir nusivėžė pas savo svainį muziką chorvedį Šimkų. Šimkus ir Labutis yra vedę seseris, abudu čia turi įsigiję namus. Labutis tačiau gyvena Camberroje, kur turi gerą darbą, o namą išnuomoja. Ponas Šimkus man įdėvė parvežti muz. prof. Žilevičių įvairių paveikslų ir žinių iš lietuviškos muzikos pasaulio. Gal kai kuri medžiaga tiks panaudoti Lietuvių Enciklopedijai. Grįžęs pažadėjau visa tai persiųsti prof. Žilevičiui. Taipgi paėmiau Šimkaus choro nuotrauką, kurią mė-

ginsiu sunaudoti kuriamame Amerikos lietuvių laikraštyje. Pono Šimkienė ir Labutienė turi seserį Chicagoje, Nataliją Rakutienę, o taipgi ir brolį Vytautą Pavilčių — ir siunčia jiems linkėjimų. Ponia Šimkienė iš profesijos yra medicinos daktarė, bet pati neapraktikuoja, nes, kaip anksčiau esu rašęs, būtų reikėję eiti iš naujo mokslą Australijoje, tad tuo tarpu dirba, kaip kito daktaro pagalbininkė. Jos sesuo Labutienė yra biologė.

Kitas veiklus lietuvis Juozas Stepanas yra savo rankomis pastatęs namą.

Aplankėme ponus Radzevičius. Jie išsirengę puikiam naujam moderniam name. Radome juos belaitančius žolę. Radzevičius yra ilgai dirbęs lietuvių laikraščiuose, veiklus žurnalistas, — kad nesutęgtų, labai prašiau ir toliau darbuotis su plunksna ir rašyti Amerikos lietuvių spaudoje, nors daug rašo Mūsų Pastogę. Jis prižadėjo lietuvių laikraščiams daugiau siųsti žinių ir išpažinti iš Australijos lietuvių gyvenimo ir tuo būdu gyviau palaikyti mūsų visų ryšius. Amerikos lietuvių spaudoje iš tikro permaža atsispindi Australijos žemyno lietuvių judėjimas, o jis, kaip man pasirodė susipažinus, yra ganėtinai įdomus.

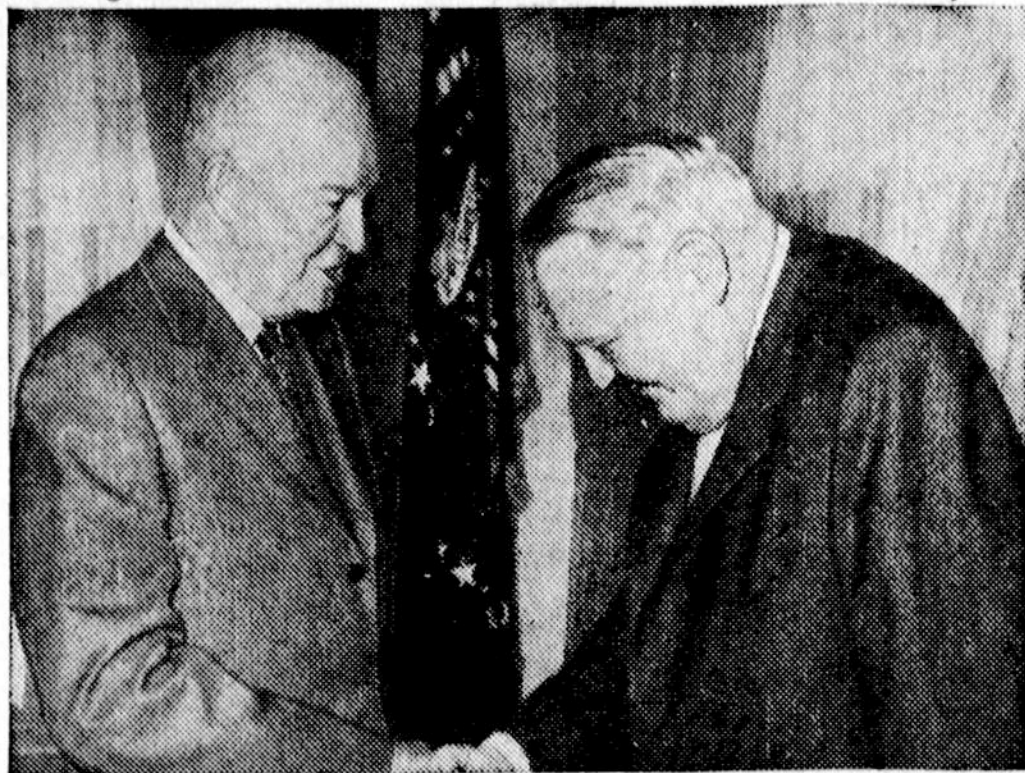
Linkėjimai Marijai Korsakienėi, gyvenančiai Lincoln, Nebraska, iš anūkų Kristinos, Rasos ir Vytenio — inž. Pacevičiaus vaikų. Linkėjimai prof. Čepėnui iš sesers Dr. J. Mikužienės. Ponas Alminauskas siunčia linkėjimus visiems savo pažistamiems. Sveikinimai p. Skardžiui iš Pocienės. Laimingų dienų Klimašauskienei nuo Labutis. Šimkus sveikina prof. J. Žilevičių. Pulk. K. Žukui ir Bronei, Clevelande, linkėjimai iš Stasės Jonavičienės.

Pr. Pusdešris, veiklus kultūrininkas, čia turi pririnkęs daug lietuviškos spaudos komplektų, taipgi turi sudaręs ir nemažą lietuvišką knygyną. Jis yra paruošęs du lietuviškus filmus Adelaidės švietimo skyriui (Educational Department). Pusdešris vedęs kitą buv. ministerio Šilingo dukterį.

6 valandą vakare nebe pats vizitavau, bet mūsų viešbutyje sulaukiau labai malonaus ir įdomaus vizito. Mudu aplankė rašytojas Pulgis Andriusis.

Tai žymus ir visų, ypač jaunesnės kartos lietuvių mėgiamas humoristas, kurio nevieną šmaikštų feljetoną pats esu skaitęs laikraščiuose, nors šiaip visų lietuvių literatūros knygų ir nespėjau paskaityti.

Su juo nepaprastai maloniai ir

Vokietijos vicekancleris ir ūkio ministeris Dr. L. Erhard, kuriam priskiriami labai dideli nuopelnai už įvykdytą Vokietijoje vadinamą ūkinį stebuklą, lankosi Washingtono, Baltuosiuose Rūmuose turėjo pasitarimą su prezidentu Eisenhoweriu.

idomiai išsikalbėjome visokiais lietuviškais reikalais. Pulgis Andriusis savo metu yra buvęs didelis keliauninkas, įsikinkęs žemaituką į dviratį vežimą, nuvažavęs nuo Lietuvos iki Ispanijos. Moka daug svetimų kalbų, vartoja jų bent tuziną, jų tarpe labai bėgsta tarptautinę Esperanto kalbą. Ir dabar šis keliauninkas yra toliausiai iš lietuvių rašytojų nukeliaujęs, net ligi Adelaidės, kur įsikūrė ir galbūt pasilikti iki tol, kol ateis laikas grįžti Lietuvon.

Besišnekučiuodami su Pulgiu Andriumi, plačiau sustojome ties lietuviškąja spauda. Gi dažnai tenka skaityti laikraščiuose įvairių ideologiškai skirtingų nusistatymų autorių parašytus straipsnius. Jie liečia lietuvių ar Lietuvą. Klausimai nagrinėjami polemiskai, dažniausia viską nors puolant, ginčijantis — ne tiek dėl dabarties reikalų, kiek dėl praeities.

Papasakojau p. Andriuišui kaip daugiau iš Amerikos lietuvių spaudos ir suminėju kelių žurnalų ideologiją. Jie liečia lietuvių veiklą, kaip ir kaip jie rašo į lietuviškus laikraščius. Čia vis prisimenama, kaip blogai ir negerai kai kurie mūsų politinės

Su tokiais raštais nepriklausomybės ne tik neatgausime, bet dar sunkinsime darbą ir norus, kurie stengiasi prie lietuviškumo išlaikyti mūsų jaunimą. Vyresnieji Amerikos lietuviai dar gerai atsimenama, kaip čia buvo elgiamasi ir galvojama prieš kelias dešimtis metų. Mūsų tėvai ar protėviai, atvykę į šią kraštą ne iš laisvos Lietuvos, bet iš rusų pavergtos, patys daugumoje berašė, ar šiaip tik geresnės medžiaginės padėties ieškodami, ar bėgdami nuo kariuomenės, dažniausia labai negražiai kalbėdavo apie toli paliktąjį tėvynę: kad ten buvusi tik baudžiava, skurdas, vargas, blusos, tamsybė, purvas...

Ar nuostabu, kad jų vaikai, tokias tėvų kalbas tegirdėdami, gėdijosi būti lietuviais? Ar nuostabu, kad, laikraščiuose pasiskaitę panašių Lietuvos niekinimų ir perdėjimų, jie nebenorėjo nieko bendro turėti nei su tokia spauda, nei su lietuviškais organizacijomis. Mes netekome didžiosios dalies savo jaunimo. Ne visi tokie buvo, bet vis dėlto daug, turbūt, senųjų imigrantų dauguma.

Bet šiandien tebekartojame tą pačią klaidą; gal būtų geriau pasakyti: tebedarome tą patį beprotišką nusikaltimą. Irgi ne visi, bet dar per daug tebeturime spaudos, kuri per dešimtmečius savo pagrindine "profesija" laikė pasaulimą purvinti Lietuvą ir jos santvarką dėl to, kad Lietuvos lietuviai neklausė ir nedarė taip, kaip koks nors ponas ar draugas redaktorius Amerikoje galvojo...

Tokį Lietuvos juodinimą iš mūsų spaudos pats metas būtų galutinai pašalinti. Tai nereikia, kad turėtume sakyti ir rašyti kokias neteisybes ar pasakiškus išmislus arba nedrįstume tarti jokios kritikos. Rašykime tiesą, žiūrėkime gražesnių pušių, kritikuokime saikingai ir mandagiai.

Pulgis Andriusis, kaip atrodo, sutiko su tomis mintimis ir pažadėjo dėti pastangų praplatinti šias mintis savo bičiulių, spaudos darbininkų tarpe.

Deja, laikas buvo ribotas ir nespėjome išsemti visų temų, kurios mums būtų buvusios įdomios. Atsisveikinome pasižadėdami netrukus susitikti Naujųjų Metų vakarą. Ponas Lapšys atvyko ir išsigaubė mus pas Adelaidės moteris...

(Bus daugiau)

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

SOUTH SIDE FEDERAL SAVING & LOAN ASSN.

SAVING DEPOSITS INSURED UP TO \$10,000

CURRENT INTEREST RATE 3% PER YEAR

2184 Warrensville Center Rd. South of Cedar

AND FOR OTHER OFFICES FOR CITY WIDE SERVICE

FAirmount 1-1543

ARGENTINA

Lietuvos Nepriklausomybės 40 metų sukaktį Argentinos lietuvių spauda ir organizacijos paminėjo vieningai, Tarybai vadovaujant.

Lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje atlaikytos iškilmingos pamaldos už Lietuvą. Katedroje padėtas vainikas ant Argentinos išlaisvintojo San Martín kapo.

Vakare Dr. Basanavičiaus var-das salėje prieš gausiai susirin-

kusią publiką atlikta plati programa su choro dainomis, pasikaitomis, tautiniais šokiais, rezoliucijomis ir gausiais kitataučių sveikinimais.

Aukų gautą 2400 pezu. Pelnas perduotas Tautos Fondui.

Buenos Airese mirė garsus lietuvis medicinos gydytojas Juozas Gintyla. Jis buvo reumatinių ligų specialistas ir šiame mieste turėjo savo kliniką.

Argentinos Lietuvių Tautos Fondas persiorganizavo ir išrinko naują valdybą. Jon įeina: J. Padvalskis — pirm., Sibavičius — vicepirm., inž. Stašaitis — sekr. Z. Juknevičius — vicesekr., J. Gilydis — išd., J. Čikštas — vicežidininkas. J. G.

Greeting and Best Wishes

To Our Many Friends

WEST SIDE RADIATOR CO.

"Motor's Steam Cleaned"

7746 LORAIN AVENUE

ME 1-6440

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugedinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS, 609 Society for Savings Bldg. Telef.: MAIN 1-1773 Rezidencija: PENINSULA 252

GREETINGS and BEST WISHES For a Pleasant Holiday

MELTZER CROZIER FLOORING CO.

15316 Waterloo Road

IV 6-1225

BEST WISHES

To Our Many Friends

PHYSICIANS AMBULANCE SERVICE

DAY AND NIGHT SERVICE

Patients Moved as Doctors Prescribe

OXYGEN IN CASE OF EMERGENCY

All Cars Insured

Call Day or Night — CE 1-3344

KAIP TAS GLUOSNIS...

B. PETKONAS

IV

Po pakasynų ilgai spindėjo žiburėlis pro šerkšnuto Adomynės langelį. Rytui brėkstant, su maišeliu ant pečių nužingsnavo Adomas Pelenių sodybos link.

Petra, priimk savo užkrošin šitą seną kerėplą, — pasveikino jis Pelenių Petrą, priemenėje kratydamas nuo klumplių sniegą. — Padarysiu šaukštų, samčių, gal kokią geldą išskobsiu. Malkų priksiu.

Ar gaila kampo, o šaukštų prie stalo užteks. Ana, pereitą žiemą pridirbai. O pavasarį uždengsi kluoną, — juokais pastebėjo Petras.

Petrienė, pakilusi nuo ratelio, žiurstu nubraukė nuo suolo dulkes.

Nusimesk sėrmėgą ir būk kaip namie. Greičiausiai dar ir nevalgęs. Netekai Agnieškos. Dieve mano, tiek metelių po vienu stogu išgyventi. O ar nesugyvenote? Sugy-

venote, nesipešėte. Vakar šnekava su Petru: kad ir ne vyras su žmona, bet vis vienas kitam reikalingi, neatskiriama suaugę, kaip du medžiai. Sakau, sunku bus Adomui vienam, sunku, nei giminių, nei artimų, o Agnieška jam buvo kaip tikra sesuo. Gerai padarei, per žiemą pabūsi pas mus, vietos turim, o darbo susirasi.

Adomas nusimetė maišą prie krosnies, pasiremdamas alkūne stalan, atsėdėjo palangėj.

Tu, Petrai, esi pamokytas, skaitai knygas, laikraščius, sakyk, ar tiesa, kad žmogus turi dvi sielas? Vakarnakt sapnuoju: rodos, ne kunigas, bet, žinai, tas šlapikų Juozas, užsilipęs sakyklon, pamokslą kad sako, kad režia, o bažnyčia pilna žmonių. Kumščia muša sakyklon, kaip mūs jaunukas, ir vis šaukia: "žmogus turi dvi sielas, dvi sielas! Viena tokia grubi, kaip tas Adomo nepradė-

tas skobti medis", ir rodo pirštu į mane, "kita, kaip tie Agnieškos karveliai". Žiūriu ir Agnieška sėdi suole ir tik galva linkioja, o viršuj toks baltas karveliukas plazdena. Linkteliu, nūgi, po mano kojomis gelda guli, gerai įsižiūriu — nūgi, tai ne gelda, bet karstas, toks prastas, iš neobliuotų lentų. Net šiurpas nukrėtė. Pasipurčiau ir pabudau.

Adomai, aš ne kunigas, be to ir į sapnus nelabai tikiu. Kunigui tai šitokių dalykų nepasakok per velykinę — išvys ir iš bažnyčios. Agniešką palaidojai, tai ir sapnuojasi. Taigi, Adomai, per žiemą pabūsi pas mus. Atėjus pavasariui, pradėsi stogais eiti, na, ir užmirši visas bėdas. Elze, atnešk Adomui priešpiečių, juk tikrai nevalgęs.

Taigi, Petrai, nežinai, ką sapnas reiškia. Sakot, apsiprasi, užmirši viską. Gal apsiprasiu, bet užmiršt — tai ne. Vakar graibausi patamsiu priemenėj, nūgi, rodos, žengsiu ir krisiu į duobę! Net baugu pasidare. Pagalvoju: tai žiūrėk, ir pasidarei, kaip tas štrimynės gluosnis, emė kas, tavo pusę nuplėšė, dabar svyruoja ir nežinai, kada grįsi.

Taigi, kaip tas štrimynės gluosnis... — dėsto Adomas, žiūrėdamas į žemę lyg skaitytų grindų lentas. — Sakau šį rytą: nebūsi vienas, na, argi ta pirkia mano, nebūsi vienas, kaip tas akmuo prie Miliškių kapčiaus. Ot, kas atvarė mane pas jus. Su valgiu nesiskubinkit, jau trečia diena niekas burnon nelenda...

Per žiemą dirbo Adomas, krutėjo. Bet pradėjus viversiui čirenti, nei iš šio, nei iš to pradėjo skustis:

— Gumbas mane pradėjo piau, Petrienė, taip spaudžia po krūtine...

Petrienė virė jam puplaiškių arbatą, valerijono šaknis. Niekas nepadėjo. Adomas džiūvo ir nyko. Vieną dieną jis jau nebesikėlė iš savo guolio užkrosny.

Turbūt ir aš, vaikai, neužilgo važiuosiu į štrimynės kalnelį, — skundėsi.

Ką čia šneki, Adomai, pagulėsi keleto dienų ir praeis, nė jau mirsi, nė ką, — ramino Petrienė.

Ar aš paliksiu ką, ar kas manęs raudos, Adomynė ir ta Januško. Už tuos kelis

skatikus, ką pas Petrą pasidėjau, užpirksite mišias. Vienas palikau, Petrienė, vienas, kaip tas štrimynės gluosnis, kaip tas perplėstas gluosnis prie kelio...

Vieną rytą, jau pirmosioms kregždėms po kiemą benardant ir obelims rausvus žiedus ant šakų besegant, išvėžė Petro sarti, išlingavo Adomo karstą štrimynės kalnelin. Palaidojo jį šalia Agnieškos kapo, jau gero, kai įdubosio po žiemos šalčių.

Palyda išsikirstė, duobkasiai, nubraukę prakaitą, kimšo pypkes. Niekas Adomo neverkė, niekam ašara per skruostą nenuriedėjo. Tik Petras grįždamas prisiminė Adomo pasakojimą apie tas dvi sielas, apie sapną su karveliu ir gelda, prisiminė Adomo kalbas apie tą štrimynės gluosnį.

Daug gluosnių ten stovėjo prie kelio. Vieni išpuvusiais kamienais, kiti vėjų perplėsti ar piemenų išdeginti, aplaužytomis šakomis. Apie kurį jų Adomas kalbėjo?...

(Pabaiga)

PUSIAU SLAPTAI...

PRANAŠYSTĖS ATEINANTIEMS JUOKDARIŲ METAMS

(PIRMAS VEDAMASIS)

Mūsų Elta Balandžio Pirmosios proga susisieks su antruoju Amerikos eksplorieriu, kurį armija kažkur dangaus erdvėse prarado. Beklaizdijamas nuo žvaigždės iki žvaigždės, jis iš jų iškamantinėjo, kas ištiks mūsų žmogų iki 1959 m. balandžio pirmosios.

Vadavimo Veiksniai ir toliau sėkmingai vadovauja iš vadavimo veikimo. Tarp susivienijusių bus pasiekta vienybė vieningai nutarti, kad nesusivienijusius vienyti į nevienybę yra pats svarbiausias vienintelio veikimo veiksmas.

Seimas New Yorke išrinko Amerikos Lietuvių Bendruomenę — Stasį Barzduką būti Pasaulio Lietuvių Bendruomene. Rinkimai į Tarybą praeis sūkiu: garbė išrinktiems, pareigos kitiems! Į milijono dolerių Geležinį Fondą bus įdėtas pirmasis doleris, kurį paaukos pašalpą išnaudojęs ir iš proto išėjęs bedarbis.

Kultūros Fondas liks ir toliau girdėtas, tik neregėtas. Bus paskelbta konkursas konkursui paskelbti.

Rašytojų Draugija nesugrįš savo tvarkos. Centras liks Čikagoje, valdyba bus ta pati, o pirmininkas vėl paorganizuos, kad vėl jį patį, prieš jo paties valią, paliktų. Kitų metų Draugijos premiją visuotinu balsavimu rašytojai paskirs šių metų laureatės vyrui už jo žmonos poeziją.

Skaitydamas Draugo premijuotąjį romaną "Ir nevesk mus į pagundą" ir didžiai susirūpinęs autoriaus grafomanišku puoliu, vienas rašytojas dabar kuria ir gaus kitų metų premiją už romaną "Tikiu nuomėmis atleidimą".

Clevelando L. B. Apylinkės Valdyba grąžins Ohio lietuviams gydytojams jų suaukotą premiją, besigydydama pas juos galvos nuo sukimosi, kurį ji gavo, skaitydama konkursą laimėjusią dramą.

Kitą Ohio lietuvių gydytojų premiją už svarbiausią kultūrinį įvykį Bendruomenės paskirs Čikagos vyrų chorui už pastatymą naujos lietuviškos operos "Madam Butterfly".

Aukščiausias Lietuvos T.S.R. Prezidiumas apdovanos Naujų redaktorių ordenu už sėkmingą bolševikinės taktikos pritaikymą ir už iš visur išvartytų demagogų globą savo dienraštyje.

Mažasis generolas iš Los Angeles vėl gausiai lies savo rašalinį kraują, aprašydamas savo nekovotas kovas dėl Lietuvos laisvės ir ištikimą neistikimybę demokratiškom nuotakom nedemokratiškoje tarnyboje, sielojantis dėl paaukštinimų, ordenų ir liaupsinimų.

Dar daug buvo pranašysčių apie mūsų žmogaus pasiryžimus ateinančiais juokdariių metais dėl savo, savo vaikų ir žmonos garbės ir šlovės liežuviu marias išlakti ir pirštu dangų išmaišyti.

Mr. Everything

IVAIRENYBĖS

Naujas žodynas

Du žymūs tos srities specialistai, J. Leonas ir A. Šemeta, ruošia kolonijų žodyną. Darbas jau įpusėtas. Rankraštį vėliau patikrins ir papildys vyr. redaktoriai Pijus Grigaitis. Žodynas bus naudojamas dviejų toje srityje pasižymėjusių laikraščių: Naujienų ir Keleivio.

Ieškomi komplektai

Enkavedistas A. Guzevičius-Gudaitis pradėjo rašyti romaną apie 1926-1940 metus Lietuvoje, tačiau jam nesą pakankamai medžiagos komunistinėje to meto spaudoje. Labai būtų dėkingas, jeigu gautų to laikotarpio arba ir vėlesnių metų Naujienų komplektus, ypač su tais straipsniais, kuriuose iškeliamas komunistų didvyriškumas.

Geros valios žmonės,

gelbėkite tautietį Sinus (nors jo ir nepatriotiška pravarde), nes jis gali kiekvieno momentu prigerti patriotizmo potvynį. Iš seniai Naujienose paskelbto jo pagalbos šauksmo aišku, kad jis jau atsidūręs prie pat desperacijos bedugnės: neišgelbės jo nė tie Gliaudžia romanai, už kurių, jis, lyg skęstas šiaudais, graibsto.

Soclenktynės

su vietine komunistėlių spauda, besivaržant, kas daugiau pajėgs persipausdinti Lietuvos kompartijos aprobuotos medžiagos, laimėjo Vienybė. Net Vaizganto kūrinius smagiau skaityti, kai jie perspausdinami iš okupuotoje Lietuvoje pasirodžiusių leidinių.

Nusivylimas

"Aš perskačiau "Žymiuosius karo vadus" ir labai nusivyliau, kad toje knygoje neradau nieko apie mūsų generolą St. Raštikį. O anksčiau, žiūrėdamas į fotografijas su ordenų gausybe, galvodavau, kad tai pats žymiausias karo vadas visame pasaulyje..." (iš vieno laiško)

Deimantukai

• Jei Gutenbergas nebūtų išradęs spausdinimo, Dovydaitis jį būtų išradęs.
• Kas neturi šautuvo, galės gauti šaudymo vietoje. Šaudoma (į kalakutus) bus iš 12 colių medžioklinių šautuvų ir 22 colių sportinių šautuvų.

Naujienos

• Autorius (Mykolas Vaitkus) net pastarųjų trijų knygų neturėjo. Neseniai autorius čia minimas knygas gavo iš Lietuvos, kurios buvo jo paties kitam dedikuotos.
Ką tėvelis sudėjo dūšaudamas, sūnelis praleido klykaudamas.

Draugas

Premijuotina antraštė
• "Amerika paleido mėnulio satelitą".

Draugas

Naujausioji tautosaka
• Vieną kartą garsus laikraštis užpuolė bendruomenės pirmininką. Kai nariai sekančiame susirinkime pasmerkė neteisimą užpuolimą, laikraščio redaktoriai apkaltino veikėją, kad jis redaktoriaus ir laikraščio negynė...

"ISTORIKAI"

Per keturis Tėviškos Žiburių numerius (9-12) buvo spausdinami buvusio puskarininkio Stepono Jakubicko nerimti straipsniai apie Geležinio Vilko 30 m. sukaktį.

Taip faktus vertinti ir aprašinėti gali tik nedrausmingas puskarininkis, susirgęs įsivaizdavimo liga savo asmenybei išskelti.

Prieš keletą metų po didelės ir karžygiskos veiklos Toronte, kaip ja draugai pasakoja, pusk. S. Jakubickas buvo pažadintas iš miego, aukštai asmenybei kasant padus, ir pašauktas aukštoms pareigoms (tauti vadovauti).

Tuo tada netikėjau ir galvoju, kad tai šmeižtas, nors apie

tai rašė spausdintame biuletenyje. Dabar gi norisi tikėti, kad vėl kas nors puskarininkui Jakubickui kaso, bet jau turbūt ne padus, o pakaušį.

Šį kartą galbūt spaudos atstovai išsiilgę savo laikraščio skiltyse šlamšto. Gal būtų, kaip istorikui šie įdomūs faktai duos medžiagos papildyti istorijos vadovėliu.

Vilkas

PREMIJOS VERTAS TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTES IVERTINIMAS...

Apie Tautinių Šokių šventę Chicagoje lietuviškiesiems laikraščiai nemažai rašė, bet nė vienas straipsnis nebuvo vertas premijos, kol nepasakė savo žodžio Voice laikraštėlis, garsinąs Chicago karčiamas ir kovojas su Roma. Jame randame tokių straipsnių:

"Tautiškių šokių sambūris įvyko birželio 30 d. gyvulių biržos Amfiteatre, prie 43rd ir Halsted. Parengimo kvieslys buvo vietinis Lietuvių Bendruomenės skyrius, kurs suprakaitavęs kvietė iki paskutinio kvapo. Šokėjų buvo apie 700, dalyvių apie 8,000, tarp kurių nemažai buvo ir sveiktinaičių.

Publikos didžiulį sudarė Romos tradicijinės religijos garbintojai: grinoriai, dipukai, kurie ir dabar dar svetimais prietariais gaivinas." Sakykit, ar premijos neverta?

AISKU, SKAITYTOJAI KALTI...

Laisvojojo Lietuvoj, Nr. 14, buvo paskelbtas atsisaukimas į skaitytojus, bendradarbius ir talkininkus. Atsisaukime pasakyta:

Kad "Laisvoji Lietuva" galėtų augti ir klestėti, reikalingos dvi sąlygos:

a) geras ir vertingas bei įdomus turinys, kuris priklausytų nuo bendradarbių ir redaktorių.
b) nuolatinis, punktualus skaitytojų lankymas, kuris priklausytų nuo skaitytojų, skelbimų davėjų ir administracijos.

Ir tik dabar, skaitant šį pagraudenimą, pilnai supratu, kad skaitytojai kalti, jog Laisvoji Lietuva juos netvarkingai lanko.

DEMESIO VERTA PARAMA SIBIRO TREMTINIAMS...

Sandaroje buvo atspausyta korespondencija, kuri tikrai nusipelnė Sibiro tremtinių pagarbos. Joje rašoma:

"Puotos metu p. Val. Stanaitis pastebėjo, jog tokiuose momentuose reikėtų prisiminti ir Sibire vargstančius mūsų tautiečius. Svečiai ir viešnios kaip bėgant sudėję \$10 išstremtųjų sušelpimui. Toji auka buvo pasiūsta per "Sandarą" atitinkamai įstaigai".

Zodžiu, didelės puotos dalyviai šiaip taip sugebėjo sudėti gero gėrimo pusantros bonkos kainos. Aisku, įvykis vertas ir pasigarsinti ir laikraščio paskelbti! Neabejotina, ir Sandarai garbė!

"TALKINA" DIRVAI

"Naujienos", prirašiusios visokių "paslapčių" apie vykusį Vilties Draugijos posėdį Clevelande, prieš kelias dienas dar dėjo ir tokių šedevrų:

"Dirva" jungsis su voldemarininkais

Turbūt, dar nežinote, kad tautininkai nutarė vienytis su voldemarininkais ir pritraukti juos prie "Dirvos", kuriai klotasi ne taip gerai, kaip buvo tikėtasi.

"Dirva" jie nutarė kelti į Čikagą. Ją perkels, voldemarininkams neberekės leisti savo "Laisvosios".

Tautininkų šūliai čia tarėsi labai slapiai — taip slapiai, kad čikagietį daktarą nevisai mandagių būdu išprašė iš posėdžio, kurį jisai netikėtai užtikio. Jie nenori, kad "bereikalingi asmenys"

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

DOWD OLDSMOBILE

SEE THE MOST OUTSTANDING
1958 OLDSMOBILE EVER BUILT

2900 MAYFIELD RD.

FA 1-9100

GREETINGS and BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

VARCO SHEET METAL FABRICATION CO.

EDWARD VLACK President

480 South Green Road

Call IV. 1-6895

patirtų ir pasakytų kitiems. Svarstydami šiuos savo planus tik su artimiausiais ir pilnai patikimais sėbrais, "Dirvos" leidėjai sakė, kad reikia atidėti į šalį visus buvusius nesusipratimus su Aug. Voldemaro šalininkais ir dirbti išvien.

Čikagoje "Dirvai" nebūsią pavojaus iš dešiniškos pusės. Visas jėgas teksią nukreipti prieš "Naujienas", kad jos būtų sunaikintos. Komunistų "Vilnis" jas puola, bet jos dantys atsipe. Voldemarininkų leidinys verčiasi sunkiai. Jiems patarnaus "Dirva".

Kada jie šitą planą vykdys, dar nežinia; bet "principe" nutarimas yra priimtas. Taigi jūs galite laukti "karo" iš dviejų frontų: iš kairės — komunistų "Vilnis", iš dešinės — smetonininkų bei voldemarininkų "Dirva". Ir jie giedos: "Vardan tos Lietuvos — Vienybė težydi!"

Jei kas sakys, kad tai netiesa, netikėkite, nes aš tikrai žinau, ką jie nutarė. — Šio skrypus redaktorių mano, kad tokius šedevrus gali rašyti tik pats Naujienų redaktorius Dr. Pijus Grigaitis. Kiti negali tiek daug išgalvoti. Čia jau būtinai reikia patyrimo, daktaro titulo ir greičiausia, suvairkėjimo.

BLANDĖLIAI ČIKAGIEČIAMS

Al. Baronui — pasiknaisioti Tverėčiaus parapijos metrikų knygoje, kokia gaida verkšleno J. Cicėnas, supdamasis lopšyje po beržo linge.

A. Valeškai — melstis į šv. Kazimierą — riterį, idant gelbėtų kovoje su žauriais Dailės Instituto priešiniais.

H. Radauskui — saugotis intymios draugystės su Maryte Žiokute-Smith.

Čikagos latviams — nebeskolinti savo tenoro V. Salnos lietuviams.

Vyrų chorui — pastatyti latvišką operą "Lačplėsis" grynai lietuvišku sastatu.

V. Ramonui — nusismalinti ir pasiseilinti raudoną pieštuką, nes, kaip girdėti, M. Katiliškis ruošiasi naują romaną rašyti.

Atėtininkams — kepanat jaučius Jonyno ūkyje, nepamegdžioti jaučių.

S. Pipiraitėi — aprašinėjant visokias meškas, neužmiršti ir Bridgeporto meškų.

Valdui Adamkavičiui — ir šiais metais išgerti haviolą su Nixonu.

Gr. Tulauskaitėi - Babrauskienėi — suruošti seminarą jaunims rašytojams ir pamokyti, kaip gauti premiją.

Šviesai — ir toliau vengti Jau-nimo Centro, idant šviesiečiai nevirstų jėzavitais.

Lietuvių Auditorijai — suruošti pogromą Balio Pakšto auditorijai.

Jūrų skautams — į jūrų dugną puotą nežymiai įvesti "Plavijantįjį Olandą".

A. T. Antanaičiui — apsaugoti Kudirką nuo špitolininkų keršto, jas įtikinant, kad jis pats ruošėsi į kunigus.

pelkių žiburėliui — steigiant Pabaltijo kultūrinę federaciją, pasilaikyti sau prezidento vietą.

STUDENTŲ VEIKLA

Amerikoje lietuviai studentai daugiausia yra susibūrę į tris organizacijas. Iš įvairiuose laikraščiuose spausdinamų aprašymų aiškėja jų veikla:

skautai — susirinko pasidalinti įspūdžiais iš praėjusios stovyklos... pravedė pasikalbėjimą apie įvykusią stovyklą... tarėsi suruošti naują stovyklą... rengia naują stovyklą... stovykla...

Baigdami susirinkimus, jie visada gieda "Naktis ateina..."

ateitininkai — Urbanoje skaitė referatą apie protestantizmą... Clevelande skaitė paskaitą apie protestantizmą... Čikagoje skaitė referatą apie protestantizmą ir kitų religijų sankryžą... Baltimorėje išsklaidė paskaitą apie protestantizmą...

Baigdami susirinkimus, gieda "Ko taip nušvito rytai..."

santariečiai — nieko negieda, bet kalba apie muziką ir liberalizmą.

DIDELĖ TALKA REDAKTORIUI

(Paskutinis vedamasis)

Redaktorių pasiekė nepramanyti gandai, kad kai kurie bendradarbiai pyksta, jog redaktorių jiems mažai laišku parašo. Tokius gandus išgirdęs, mūsų bičiulis dail. Vl. Vijeikis, neseniai dalyvavęs Vilties Draugijos posėdyje, Clevelande, rašydamas straipsnį, taip parašė:

Redaktoriau,

tai čia straipsnis, prie kurio, mano manymu, negalima prikišti. Atseit, nei pridėti, nei atimti. Jeigu įdėsi į krepsį, padarysi tautos pažangai didelę žalą.

Honoraro nereiks, nes jau šį atvalgiau koldūnių ir sriubos su grybeliais pavidaile — (pastarosios net dvi lėkštes).

P. S. Kad sumažinsis varga, pridėdu pašto atviruką, kurį tereikia tik pasirašyti.

Tame atviruke, kad redaktoriui būtų lengviau, užrašytas ne tik adresas, bet prikliautas pašto ženklas ir visas atsakymas parašytas. Tas atsakymas taip skamba:

D. G.

Tamstos straipsnis parašytas su tokiu insinjuotumu ir taip gabia publicisto plunksna, kad mūsų laikraščio vertė bus pakelta daugiopai. Maldaujame ir toliau praturtinti mūsų laikraščio skiltis savo nuostabiais raštais. Nuolankiai Jūsų

Dirvos redaktorius
Dėkodami dail. V. Vijeikiui už gražią pradžią, mes kviečiame visus bendradarbius, kurie ant mūsų yra supykę, pasekti šiuo pavyzdžiu ir mums atleisti.

Peenemiundės baltieji pirštai

NORI PAGROBTI V-1 ŠEFA

Iš dangaus nakties tamsoje

— Jau pasirodęs, Sir?

Paklaustasis vyras pažvelgia į laikrodį, atsistoja ir eina prie iššokimo angos. Vienas iš pilotų dar kartą instrumentais tikrina poziciją. Raudonas ratas žemėlapyje yra nurodytoji iššokimo vieta, kairiajame Sommes upės žiočių krante. Čia tęsiasi plačios pievos; kiek toliau krūmai ir kaimas. Kaimo pradžioje plano surinkimo punktas. Pakinkytas vežimas laukia. Jis važiuoja kiekvieną rytą 4-tą valandą. Visad į Abbeville, visad su pienu. Ir visad kartu važiuoja pora žmonių iš kaimo. Taip pat visad yra visi pastatai stropiai užtemdyti. Bet šį ankstų rytą daržinės durys keturis kartus vienodais laiko tarpais plačiai atidaromos. Stiprių lempų šviesa toli mato. Vokiečiai niekur nepastebimi. Ar pavyks? Britų lėktuvas leidžiasi žemiau. Aukštai praskrenda dido- kas junginys Luettich-Aachen kryptimi. Iš paskui sekančių naikintuvų apsaugoje ir motoru užesyje iššoka vyriškis į nakties tamsą. Parašiusi iš lėto pasiekia žemę.

Pavėluota tik nepilnu pusvalandžiu. Pogridžio vyrai laukia sutartoje vietoje. Trumpas, tylus pašnekesys. Parašiusas dingsta mažoje pirkelėje. Atsiranda apnešiotas paltas, plačiabrylė skrybėlė.

Ką tik nusileidęs vyriškis lipa vežimam ir arkliai pajuda.

Po poros dienų...

Porai dienų pralinkus Amiens miesto gatvėmis eina nepažįstamas vyras, apsirėngęs apnešiotu paltu ir plačiabrylė skrybėlė. Pietų metas. Šis, į akis puolančiai mažo ūgio vyriškis, lėtai žingsniuoja Rue Marshall Petain, pereina Place de Republique ir sustoja ties kosmetikos reikmenų parduotuve.

Krautuvės lange atsispindi Amiens vokiečių karininkų ramovės pastatas. Netoliese stovinėja pora pasirodusių prancūzų. Jie priklauso Resistance ir žino savo uždavinį. Laikas — 14 v. 13 min. Vyriškis apsigrežia ir eina ramovės link. Įtemptai seka duris. Štai! Tai turi būti jis! — Pulkininkas Wachtel...

V-1 ginklo šefas pasiekia gatvę. Mažasis vyriškis — prancūzų ūkininkas, ar kas jis bebūtų, pagreitina žingsnius. Jis siekia kišenėn...

Šiuo momentu privažiuoja juodas Citroen. Iš vidaus kažkas atidaro duris. Vyras su plačiabrylė skrybėlė ryžtingai eina prie pulkininko Wachtel, pasirodžiusio ramovės duryse. Dar skiria jį 30-20 žingsnių nuo vokiečio karininko, kurį bet kokia kaina nori turėti Anglija ir alijantai. Bet jie nori jo gyvo. Miręs Wachtel priešui be naudos.

Svarbiausias V-1 keršto ginklo paslapčių žinovas turi kalbėti. Pusiau beprotiškas sumanymas bandyti pagrobti visoj šiaurės Prancūzijos geriausiai saugomą asmenį.

Paejęs kelis žingsnius pulkininkas Wachtel akimirksniui sustoja. Mintyse paskendęs žvelgia įs į savo uniformą, kol, pagaliau, pastebi artėjantį prancūzą. Wachtel nustemba. Šis vyras ko tai nori iš jo? Tačiau nei Prancūzas sekundės dalį tartum abejoja, bet tuojau sparčiai žingsniu praeina pro šalį, pasuka antron gatvės pusę ir dingsta žalumynais apaugusioje aikštelėje.

Citroen irgi nuvažiuoja.

Panašiai kaip su Rommeliu

Lemiamoj sekundėj atsidarė ramovės durys. Svetimasis tą pastebėjo. Išėjo keletas vokiečių karininkų: kapitonai Dahms ir Schwenesen, lydimi poros Wachtel štabo leitenantų. Anglas žaibo greitumu suprato padėtį. Vienas klaidingas judesys ir jis prazuvs. Slaptasis uždavinys, vokiečių V-1 šefą — pulkininką Wachtel pristatyti gyvą Anglijon, nepavyko.

Šis nepasisekimas alijantų karinei slaptajai žvalgybai yra nemažiau reikšmingas, kaip ir niekias nuėjęs britų "komando" trupės bandymas šiaurės Afrikoje paimti nelaisvėn "Dykumos lapę" — feldmaršalą Rommel. Tada nė vienas Tommy negrįžo. Bet vyriškis iš Amiens dinga neap pažintas. Pulkininkui Wachtel likimas lėmė jį vėliau asmeniškai pažinti, sužinoti jo pavardę ir patirti, kad tik per plauką išsisuko nuo pagrobimo.

Karinės slaptosios žvalgybos skyrius Arras patyrė, kad alijantai nuolat aprūpinami informacijomis iš prancūzų V-1 srities. Anglai žino, kad V-1 šefas su savo štabu yra Merlemonte. Dviem stipriais oro puolimais rūmai sunaikinami. Bet Wachtel gyvas. Priešo žvalgyba nesužinojo smulkenos, kad prieš porą savaitių V-1 štabas persikėlė į aštuonis kilometrus toliau esantį Auteuil.

Tarp Merlemont rūmų griuvėsių vėjas nešioja atsisaukimus, kuriuose alijantai praneša apie pulkininko Wachtel mirtį.

Anglijos šnipai neriasi iš kailio

Šiaurės Prancūzijoje esančio V-1 draudžiamos zonoj stipriausiai saugoma sritis yra Creil akmenų skaldyklos. Gilios olos, iš kurių jau prancūzų karių stotimams rūmams buvo imami akmenys, dabar sudaro saugiausią, bombų neprašumamą sandėlį šimtams skristi paruoštiems "paukščiams".

Champignon grybų augintojai turėjo tas patalpas užleisti slaptiesiems ginklams. Specialiai nutiesta geležinkelio šaka atgabenama vis daugiau "paukščių", ir jie visi dingsta požeminėse olose.

Ir apie šią V-1 slėptuvę sužino alijantai. Jie ant Creil akmenų skaldyklų numeta tiek bombų, kad jų būtų pakakę sunaikinti New Yorkui. Bet "paukščiai" išlieka nesužaloti, tik vis iš naujo reikia prakąsti įėjimus.

Tuo tarpu naujų V-1 šaudymo pozicijų statymas sparčiai stumiasi pirmyn. Jos įrengiamos daug paprasčiau kaip pirmosios. Atsiskakoma nuo barakų ir kitų pastatų. Įgulos turės pasitenkinti palapinėmis. Greitai sumontuojamoms rampoms pakanka betono pamatų. Davus slaptąjį "Rumpelkammer", baterijos stovės pasirodusios.

Churchillio ypatingasis įgaliotinis vokiečių keršto ginklo sekimui, Sir Stafford Crips, pagaliau įtikino karo kabinetą, kad šiaurės Prancūzijoje, Londono kryptimi ruošiamas šaudymo pozicijos yra skirtos bepilotiniams lėktuvams-šoviniam. Oro nuotraukos ir agentų pranešimai tai nesugrįžtamai patvirtina. Bet Anglija nežino, ar tos "sparnuotos bombos" į taikinį vairuojamos radijo bangomis, ar jose įrengtais ir iš anksto nustatoma savarankiškais vairavimo instrumentais. O tą žinoti yra nepaprastai svarbu, norint imtis atitinkamų gynimosi priemonių.

(Bus daugiau)

Skyrių tvarko: Audronė Gelažytė, Algirdas Garlauskas
Ingrida Skasaitė ir Kęstutis Gaidžiūnas.

VELYKŲ BELAUKIANT

Velykos Kristaus Prisikėlimo šventė. Gamtos pabudimas. Pabudimas kiekvieno gyvyje ir atsinaujinimas kiekvieno žmogaus.

Saulutės spinduliai, išjudinę žemę, viską prikelia naujam gyvenimui. Ir norėtųsi sakyti su Vyte Nemunėliu, ir paprašyti, kad spinduliai nuvestų į tėvų namelius, kur taip pat laukiamos Velykos. Juk ir ten širdys gyvos Velykų šviesia viltimi.

Gamta ir ten pasipuoš tuo pačiu pavasarinio rūbu, kaip ir laisvės dienomis. Sužydės tos pačios žibutės. Iš beržo tekės sula. Taip, pavasaris ir tėvynėje žengia tuo pačiu spartumu. Bet žmogus ten pakeitęs savo veidą, nes šiandien pilna skausmo, ašarų ir vargo. Primesta sunki komunizmo našta slėgia jo kūną ir sielą. Neveltui jis savo maldoje kreipiasi į Visagali šiais poetės žodžiais:

"Išgirs kaip rauda kertami miškai žali,
Pakeisk Viešpatie gimtos šalies likimą,
Juk viską visur Esantis gali".

Mes sutinkam Velykas laisvėje. Jose neužmirškim pagalvoti apie likusius brolius sunkioje vergijoje. Taip pat, šios didelės šventės metu pasiryžkime nepamiršti ir savo brangios tėvynės, vargstančių ir žudomų brolių, prašydami Viešpatį pagalbos, stiprybės ir ištvermės.

Jaunimo Balsas linki visam lietuviškam jaunimui, šiaip ir anapus vandenyno, linksmų ir laimingų Velykų!

MUMS RASO

Gerbiamieji Jaunimo Balso redaktoriai!

Prieš keletą savaičių man teko Jaunimo Balse skaityti Algio G. straipsnį apie "naująją kalbą". Laikui džiugu, kad pagaliau kas nors atkreipė dėmesį į šį mūsų apsilėdimą.

Aeikia viską daryti, kad mes išliktume lietuviškas. O nutolimas nuo lietuvišybės prasideda palengva. Pradžioje pradeda maišyti kalbą svetimus posakius. Po jų ateina eilė nuolatinis svetimos kalbos vartojimas ir noras tapti nauju "piliečiu". Štai mano suktiki pavyzdžiai.

Antros kartos graikas, gimęs šiame žemyne, jau nežino nė vieno žodžio jo gimtosios kalbos. Pavardė pakeista, iškraipyta, ir jau vadinama save "amerikiečiu".

Kitur žvelgiant, paklaustas kas esąs, atsakė: "Rodos, kad vokiečių... o, ne, anglas... o gal prancūzas... vienu žodžiu, vienas iš jų."

O gal mišinys visų. Pagaliau, ką mes žinom, gal ir "lietuvis"? Dar kitas į klausimą tiesiogiai atsako: "Esu amerikietis".

Lyg tyčiodamasis, toliau klausiu: "Tik kokios tautelės — Apache, Sioux, Navaho?" Nesugalvodamas atsakymo, pasikalbėjimą nukreipia kitur.

Tokių pavyzdžių Amerika persunkta.

Mūsų pareiga yra, kiek tik galime, kovoti prieš kiekvieną reiškinį, vedantį į ištautėjimą. Ištautėjimas yra tautos žudymas.

Kažin kaip tokias ištautėjimo žinias pergyvena mūsų sesės ir broliai Tėvynėje? Vienas pavyzdys man žinomas. Laikraštis rašė, kad maždaug trylikos metų (neatsimenu tikro amžiaus) mūsų brolis Tėvynėje, sužinojęs, kad jo gimtinė, gimė šiame žemyne, jau nesusikalba gimtąja

kalba, parašė Amerikon: **Nebebutų Lietuvos**, jei taip atsitiktų su daugeliu mūsų tautiečių.

Toks parašymas man padarė didelį įspūdį. Tas taip pat rodo, kad lietuvių atsparumas ištautėjimui niekad nedings. Nedingo carinėje okupacijoje, nedings nei komunistų priepaudoje. Mindaugo galybės laikai grįš!

Atgimusiame Tėvynėje nebus pamiršti tie, kurie mūsų kalbą, mūsų brangius papročius, mūsų tautą, išlaikė ir gynė.

Mūsų šventoji pareiga yra: būti tarp jų! Tat ir būkime!
Benito Nausėda,
Los Angeles jaunimo vardu.

AR JUMS ŽINOMA.

kad Clevelande Grandinėle šiais metais švenčia savo veiklos penkerių metų sukaktį.

Šios šventės proga Lituanistinės Vysk. M. Malančiaus Mokyklos Tėvų Komitetas gegužės mėn. 10 d. rengia didžiulį koncertą, pavadintą Pavasario Ziedas.

Programa išpildys svečiai iš Toronto: V. Verikaitis ir E. Gailvičius. Be to, programoje dalyvaus pati Grandinėle su šokiais, deklamacijomis ir baletu. Lauksime visų šiame nepaprastame koncerte!

BALANDINIAI LINKĖJIMAI MŪSŲ CLEVELANDO "VISUOMENĖ"

Dalei B. — neužmiršti, kad Juozukas iš sielvarto miršta.

Algijui G. — pagalvoti, gal laikas pirkti naują mašiną.

Mindaugui R. — nenusiminti, jau greitai priimsim į vyrus.

Algijui R. — surinkti 12 skarelų.

Irmui S. — plunksna užkariauti pasaulį.

Andronėi G. — pasakyti teisybę, kas traukia į Chicago.

Nijolei G. — ir toliau linksmiai mujuoti iš ryto.

PRANESAMA... NATIONWIDE'S naujas ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas palengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naują prisidėjusį (re 14 amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDĖJANT už mokamą vieną draudimą!

Skambinkit:

PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
SK 1-2183

DĖMESIO! GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. 900 LITERARY ROAD, CLEVELAND 13, OHIO TEL. TOWER 1-1461

Siunčia į Lietuvą ir į Rusiją — drabužiams medžiagą, odas, avalynę, maistą ir kita.

GREITAS IŠSIUNTIMAS IR PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

Siuntinių persiuntimo išlaidos, įskaitant ir muitą, apmokamos čia pas mus, vietoje.

Žmonės, gyvenantys už Clevelando ribų, gali siųsti mums savo siuntinius daiktus paštu, pridėję daiktų sąrašą ir adresą, kam siuntinys turi būti pasiųstas. O mes, paruošę siuntinį, išsiunčiame jį adresatui.

Pastaba: Idant negalėti miesto krautuose renkant ir perkant tekstilės medžiagas ar odas siuntiniams, siuntėjai gali rasti ir pasirinkti gerą, ypač eilutėmis ir apsiaustams tinkamą tekstilės medžiagą ir odų mūsų įstaigoje ir dargi žemesnėmis kainomis negu kur kitur.

Lietuviams — lietuviškas patarnavimas.

Darbo valandos:
Kasdien 9-9 val.; šeštadieniais 9-7 val.;
sekmadieniais u-miesty gyvenantiems 1-5 val.

Grazinai G. — pagerinti santykius su A. R.

Irenai B. — dažnai pagalvoti apie Ice Follies.

Daliai M. — apsigalvoti, myli ar nemyl.

Arūnui G. — suprasti, kad ir be jos dar yra gražių merginų.

Dalei B. — pasidaryti pačia gražiausia mokytoja.

Algijui M. — dar daugiau prigaudyti kolegų į Neo Lituanus.

Arvydui S. — neužmiršti, kad miesto draugai šaukia.

Vikiui G. — (Kalifornijoje) pagaliau pranešti daugams ar nuvykai ar ne.

Neringai K. — nenusiminti, greit jau būsi kolegė.

Birutei A. — įsitikinti, kad jau tikrai esi šešiolikmetė.

Meilei J. — trumpiau kalbėti telefonu.

Arėjui N. — vienam nelikti sielvarte.

Kornelijui K. — pasidaryti pa-

čiu garsiausiu generolu.

Rūtai G. — priprasti prie trumpų plaukų ir generolu.

Vytui M. — dar daugiau džiaugtis šauniu Pontiac.

Kristinai G. — atnaujinti santykius su Miku.

Gintautui N. — ir toliau dainuoti ir šokti.

Pauliui Z. — niekad neužmiršti savo "vardų" eilės.

Viktorui S. — įtikinti draugus, kad nesi ūkininkas.

Vaidevui E. — pažinti dar daugiau dvasių.

Alinai A. — priprasti prie naujų kolegų.

Vidai G. — pranešti, kada bus vestuvės su ūkininku.

Vitaliui B. — išmokyti namie kalbėti.

Kadangi šie linkėjimai vietomis įtartini, redaktoriai nenumatyti skubiai apšaukti miestą!

Dvi aktyvios tautinių šokių šokėjos — Mirga Mazoliauskaitė ir Dalė Benokraitytė, Grandinėle išbuvusios po penkerius metus. Nuotr. Kęstutis Gaidžiūnas.

Clevelande APYLINKĖSE

Kultūrinio Darželio reikalai

Kovo 26 d. Lietuvos svetainėje įvykęs Lietuvos Kultūrinio Darželio S-gos narių susirinkimas lietuviams svarbus klausimas: kada bus atstatytas Lietuvos patriarcho Dr. Jono Basanavičiaus biustas ir kada galėsime pilnai baigti darželio įrengimą didžiojo lietuvių dainiavimo poeto Maironio biusto pastatymu.

Pirmininkas J. Brazauskas pranešė, kad, kaip Clevelando miesto pareigūnai teigia, Dr. J. Basanavičiaus biustas yra jau senai nuliendintas Italijoje ir, pakrautas laivan, plaukia Amerikon. Per klaidą tas biustas buvo nuklydęs už geležinės uždangos. Taigi, jis plaukia ir greit bus Clevelande...

Karo metu susitrukęs poeto Maironio biusto nuliendinimas šiuo metu yra judinamas iš naujo. Tuo rūpinasi Sv. Jurgio parapija. Specialiame komitete dalyvauja ir keli kunigai. Jį nuširdžiai remia klebonas kun. Vilkutaitis.

Susirinkime dalyvavę Alto valdybos atstovai J. Daugėla, L. Leknickas, P. Gruodis ir Ed. Karėnas padėjo, kad darželio įrengimas būtų pagreitintas ir, pagal galimybę, dar šiais metais

su didžiomis išlaidomis būtų atliktas. Kartu jie pažadėjo Alto pagalbą.

Liet. Kultūrinio Darželio valdybą sudaro: J. Brazauskas, O. Michailienė, M. Miščikienė, B. Bacevičienė, A. Šimkūnas, P. Glugodienė ir J. Sadauskas. Vieton pasitraukusio J. Venclovos antruoju vicepirmininku išrinktas kun. P. Dzegoraitis.

Susirinkime dalyvavo virš 20 asmenų. Susirinkimas praėjo darbingoje nuotaikoje.

V. Pašakarnio laimėjimai draudimo srityje

Mes dažnai su pasitenkinimu sekame mūsų tautiečių laimėjimus įvairiose gyvenimo srityse. Malonu stebėti vis didėjančias mūsų verslininkų, profesionalų gretas.

Šia proga norisi prisiminti V. Pašakarnį, kuris sėkmingai reikšėsi draudimo srityje. Atvykęs į JAV 1950 metais, V. P. su pasisekimu dalyvauja įvairiose verslo srityse. 1954 įstoja į vieną iš seniausių ir didžiausių Amerikos draudimo kompanijų: Phoenix Mutual. Nuo paties jo darbo pradžios jis susilaukia didelio amerikiečių dėmesio laimėdamas pirmą vietą iš visų kompanijų agentų, dirbančių 2 metus. 1955 metais jis vėl laimi pirmą vietą Vidurinės Amerikos Rajone. Seka 1956 metai, kurių bėgyje vėl matome V. P. priekį visų kitų agentų, vėl laimimos taurės, trofėjai, diplomai ir t.t.

BALTIC BAKERY

praneša Clevelando lietuviams, kad artėjant Sv. Velykoms, Baltic Bakery yra pasiruošusi kepti įvairius europietiškus tortus, pyragus ir kitus skanėstus. Užsakymus kepykla priima iki balandžio mėn. 4 dienos telefonu UT 1-1283.

Kepyklos savininkai — Antanas Glodenis ir Vytautas Strimaitis, Velykų šventę proga sveikina visus savo klientus, linki džiaugsmo ir geriausios nuotaikos. (27)

Pigiai parduodami

balda 3 kambariams. Šaukti EX 1-5538 tarp 9 val. ryto ir 5 val. vakaro. (26)

TURIME JUMS GERŲ NAMŲ,

ypatingai Eddy — St. Clair rajone.

Suinteresuoti namų pirkimu kreipkitės į

Juoza Mikoni,

RAY NAUSNER REALTY

11809 St. Clair Ave. Tel. UL 1-3919

ar namuose MU 1-2154

Reikia pažymėti, kad pati kompanija turi 63 agentūras visoje Amerikoje su virš 800 agentų, kas daro V. P. laimėjimus dar reikšmingesniais. Šių metų pradžioje kompanijos vadovybė pakvietė V. P. į Hartfordą, kur jam teko išlaikyti specialius egzaminus, skirtus būsimiems menageriams. Rugsėjo mėn. V. P. turės aplankyti Clevelandą ir išvykti į naują paskyrimo vietą.

V. Pašakarnis, baigęs Lietuvos Kauno Aušros berniukų gimnaziją, įstojo į Karo mokyklą, kurią baigė j. ltn. laipsniu, 1942 baigė Vilniaus universiteto teisių fakultetą, gaudamas diplomuoto teisininko vardą.

Atvykęs iš tremties su šeima, V. P. gyvai dalyvauja visuomeninėje veikloje, priklauso lietuvių teisininkų draugijai, Lietuvos karių sąjungai Ramoveli, L. A. S. ir t.t. Taip pat abu Pašakarniai yra nuoširdūs skautų bičiuliai.

Linkėdami daug pasisekimo mūsų tautiečiui naujose pareigose, taip pat norime pažymėti, kad V. P. yra berods pats pirmas iš tremtinių, nužengęs tokį tolimą kelią draudimo srityje. V. G.

Lietuvių Klubo Direkcija,

paskutiniam savo posėdyje, apsvačiusi esamą padėtį, nutarė laikyti uždarus klubo duris kiekvieną dieną, kaip ir kiekvieną sekmadienį. Narys, norėdamas įeiti, turės paskambinti prie durų ir parodyti nario kortelę.

Kiekvienas narys visad privalo su savim turėti nario kortelę ir ją prašant kiekvieną kartą parodyti klubo tarnautojui.

Clevelande gyvenantieji ir dažniau lankantieji klubą būtinai privalo turėti nario kortelę. Svečio teisėmis įsileidžiami į klubą tik iš tuoliau atvykę.

Klub Direkcija nuosirdžiai prašo visų narių laikytis šio potvarkio.

DĖMESIO! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiunčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius

į Lietuvą ir visus Rusijos kraštus, apmokant muitą siuntėjui.

Gavėjas nieko neturi primokėti. Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis nustatytas JAV pašto taisyklė.

Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų. Maistą kartu su rūpiais siųsti neleidžiama.

Ištaiga yra naujai perorganizuota ir klientų patogumui naujose patalpose.

Gauta urmo kainomis gerų vilnonių medžiagų ir odos. Šios prekės savikainoms siuntėjams savikaina.

Priėmimo valandos kasdien nuo 9:30 iki 6 val. Trečiadieniais nuo 9:30 iki 8 val. Šeštadieniais nuo 9 iki 3 val.

Adresas: 1313 Addison Rd., kampa Superior ir E. 71st St. Tel. UT 1-0806.

**J. CIJUNSKAS
LAIKRODININKAS**

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

Korporacijos Neo-Lithuania pobūvis

Korporacijos Neo Lithuania Clevelando skyrius gegužės mėn. 3 d. (šeštadienį) Sachsenheimo salėje, E. 55, rengia pobūvį. Pobūvyje bus atlikta įdomi jaunųjų korporantų programa.

Programoje žada pasirodyti ne tik Clevelando, bet ir kitų vietovių (Chicago, Detroito ir kt.) jaunosios korporacijos jėgos: šokiai, dainos ir žodinio meno šakos.

Pobūvyje metu šokiams gros Melodie Band orkestras.

Simano Daukanto sk. vyčių būrelis

metinėje sueigoje naujai kadenčiai būrelio vadu išsirinko sk. vyčių skln. Romą Zorską. Atsiskaity už pereiną kodenciją davė ir pareigas perdavė ligšiolinis daukantiųjų vadovs pskt. R. Vizgirdas.

8-jų š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių I-sis ratas

balandžio mėn. 12-13 d. bus prarvestas vienu laiku keturiose salėse. Vyrų krepšinis įvyks CATHEDRAL LATIN HIGH SCHOOL salėje, 2056 E. 107 St. Jauniai ir jaunučiai turės krepšinio varžybas ST. CLAIR RECREATION CENTER, 6250 St. Clair Avenue. Visos tinklinio ir taip pat moterų krepšinio varžybos bus prarvestos AUDUBON JUNIOR HIGH SCHOOL dvejose salėse, 3055 East Blvd. WOODLAND RECREATION CENTER salėje, 9206 Woodland Ave., įvyks visos stalo teniso varžybos.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvelyra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCINIA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savo savuose namuose. Klubas turi įvairius garsiajaukus. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausyti muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763
936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Dar apie tuos radijo klausytojus

Dr. Trimakas per "Naujienas" paskelbė:

"Vilniaus stotis nuolat sekama. Jos transliacijos registruojamos ir vėliau, kas svarbus, multiplikuojama ir patiekama ne vien Vilko tarnyboms. Tai 24 valandų į para darbas. Vilkas būtų dėkingas tam, kas sutiktų tą darbą atlikti jam nemokamai. Ligi šiol, deja, tokie savanoriai neatsirado. O tą darbą atliekantieji žmonės turi ne vien dirbti, bet gyventi, apsirengti, pavalgyti ir, atėjus laikui, pailsėti. Jie tam turi turėti bent minimum pajamų. Milijonierių neturime, kurie tam skirtų savo lėšas ir laiką. Kalba apie tokius geradarius yra vien pigi pasaka, kuri nieko neįtikina".

Tai yra dr. Trimako atsiliepiamas į LNT pasisakymus "Dirvoje" dėl dabar jau viešai garsinamo radijo klausymo. Kadangi dr. Trimakas tuos pasisakymus bent iš dalies užginčijo, kreipėmės dar kartą į LNT pirm. V. Rasteni, prašydami tiksliau paaiškinti skaitytoms, dėl ko šiuo klausimu yra nuomonių ir teigimų skirtumas.

Dedame gautą atsakymą.

Ne kaip LNT pirmininkas, o kitu titulu, jau keletas metų turiu progos stebėti Vilniaus, o taip pat Rygos ir Talino radijo stočių klausymo užrašus. Mūsų klausytojų darbo sąlygas bei aplinkybes teko matyti ir vietoje.

Visi tie klausytojai, d'ra kiek skirtingais pagrindais ir metodais. Bet visiems yra vienas bendras požymis, kad jie turi savo užrašų abonentinę, kurie moka už tuos užrašus sutartą prenumeratos kainą. Rygos klausytojams (tiksliau, klausytojui) ta prenumerata patenkinamai atlygina jo darbą, nes jis dirba mažiau, negu mūsų klausytojai ar estai: jis savo nusimanymu atrenka, kas klausytina ir registruotina, o paskui dar atrenka, kas perrašytina. Tuo būdu atkrinta daug klausymo ir nedaug telieka perrašinėjimo.

Mūsų klausytojai šiuo požiūriu dirba daug tobuliau, nes užrašo viską, kas tik žodžiu kalbama (išskyrus muziką ir išskyrus tai, kas dėl atmosferinių ar kar-tais pasitaikančių kitokių klūčių patenkinamai negirdima). Taigi, darbas, galima sakyti, atliekamas tiek tobulai, kiek tik įmanoma.

Bet tas tobulumas drauge yra ir savo rūšies prabanga. Nes daugumo dienų programos apie 80-90%, o kartais ir ištisos dienos programa neturi jokios praktiškos informacinės reikšmės, ypač šalia gaunamos iš ten pat spaudos. Tik nedidelė dalis žinių spaudoje nepasikartoja, ir patyrusiam klausytojui beveik visais atvejais galima numanyti, ar tai bus ar nebus pakartota spaudoje. Dalis žinių tuose užrašuose tuo svarbios, kad jos gaunamos keletą dienų anksčiau, negu iš laikraščių. Vaikams, moksleiviams duodamos programos beveik niekad neturi informacinės reikšmės turinio. Jos įdomios (šalia atitinkamų laikraščių bei žurnalų) tik pasiryškinti įspūdžiui apie propagandos atspalvį.

Tokia stebėjimo medžiaga, be abejo, nekenkia, bet ji yra savo rūšies prabanga, kadangi reikalauja daug daugiau darbo ir lėšų, negu jų susidaro iš pirmo minėtų pajamų. Tiesa, kad klausyto-

jai kasdien užrašo nuo 15 iki 25 ar net daugiau mašinraščio lapų po 66 eilutes kiekviename — tai yra didelis darbas, kuris, jeigu normaliai atlyginamas, turėtų kaštuoti dideles sumas pinigų (šalia kitų išlaidų). Bet esminės informacinės medžiagos per dieną esti geriausiu atveju iki 4-5 puslapių, o nemaža dienų yra, kad perrašinėjimas iš viso nevertas vargo.

Vilniaus radijo stotis pradeda veikti Vid. Europos laiku 4 val. 10 min. rytą, turi paprastai apie 2 valandų ar daugiau pertrauką (9-11 val. rytą), baigia paskutinę žodinę programą 9 val. vakare, visai užsidaro (persijungia į Maskvą) 10 val. vak. Taigi iš viso stotis veikia ne 24, o maždaug 15 valandų per dieną. Atmetus koncertus ir vaidinimus, žodinės programos lieka nuo 2 iki 3 su puse valandų. Ta žodinė programa tačiau yra išmėtyta po gabaliuką per visą dieną, o ją visą stengiantis perrašyti susidaro didelis darbas, gaila, tik nedidelė dalimi tikrai reikalingas.

Užrašai suinteresuotiems abonentams siunčiami ištisai, o ne atrinkus, kas svarbiau. Būty fantastiška mintis reikalauja, kad kas tokį darbą atliktų nemokamai. Kiek teko patirti, dirbantieji atlyginami labai kukliai ir darbą už tą atlyginimą vistic tenka laikyti dar ir pasiaukojimu. Bet, kadangi yra užsimota tą uždavinį turėti atliktą nebū-

tinai reikalingai prabangiu mastu, tai, net ir kukliai atlyginant, išlaidos susidaro didesnės, negu pajamos. Tik dėl to Vilkas turi dalį tų išlaidų pridėti iš suaukotojų lėšų. Dirbant latvių praktikuojamu (patenkinamu) mastu, kaip praktika rodo, išsiverčiama ir be "milijonierių" pagalbos.

Estai dirba panašiu mastu, kaip ir mūsų, tai yra, stengdamiesi užrašyti beveik visą žodinę programą, bet jie vienu atžvilgiu mūsų išties ir pralenkia, nes jie užrašus iš tikrųjų multiplikuoja ir naudoja didesniai abonentų (pigiau mokančių) skaičiui, kai tuo tarpu mūsų klausytojai multiplikuoja tik tiek, kiek rašomoji mašinėlė pajėgia išmesti šiaip taip paskaitomų nuorašų. Estai, kaip žinome, Vilko neturi, jų šis darbas organizuotas pusiau komerciškai, pusiau visuomeniškai, su vienos jų grupės fondo pagalba. Jų darbo rezultatas, kaip ir mūsų, praktiškai naudingos informacijos požiūriu irgi nepašlosta 5-10% užrašų eilučių kiekio, bet ir jie leidžia sau tą prabangą, palikdami užrašų naudotojams pagal savo skonį išsiran-kioti, kas jiems atrodo svarbu. Visuotinių rinklavių tam reikalu estai, kaip ir latviai, nedaro.

Prie viso to telieka dar pastebėti, kad radijo klausymas yra tik viena informacijos rinkimo šaka ir tik pirmoji darbo dalis. Šio darbo naudingumas ar bergždumas nuliniamas tuo, kas ir kaip iš tuo keliu susirenkančios informacijos padaroma.

UŽSAKYTOJO VALIA...

Vienas amerikietis fabrikantas užsakė pas architektą suprojektuoti ir pastatyti fabriką. Jis paskyrė bene tris milijonus dolerių ir ėmė nekantiškai laukti būsimos savo darbotvės. Jis net nematė architekto braižinių, bet net nenuvyko pažiūrėti statybos darbų. Kai viskas buvo baigta, architektas pakvietė savininką priimti pastatą ir pastarasis buvo labai patenkintas. Fabrikas buvo kaip tik toks, kokio jis norėjo, ir koks buvo reikalingas jo darbams.

Garsusis amerikietis architektas Loyd Wright, sakoma, savo užsakytoji pataria statybos laiku išvykti kuo toliau nuo savo namų, kad neimtų net pagunda pažiūrėti į statybą ir duoti statytojams nurodymus. Ir jo pastatais žavisi visos pasaulis. Jo viešbutis Japonijoje išlaikė didžiausią žemės drebėjimą.

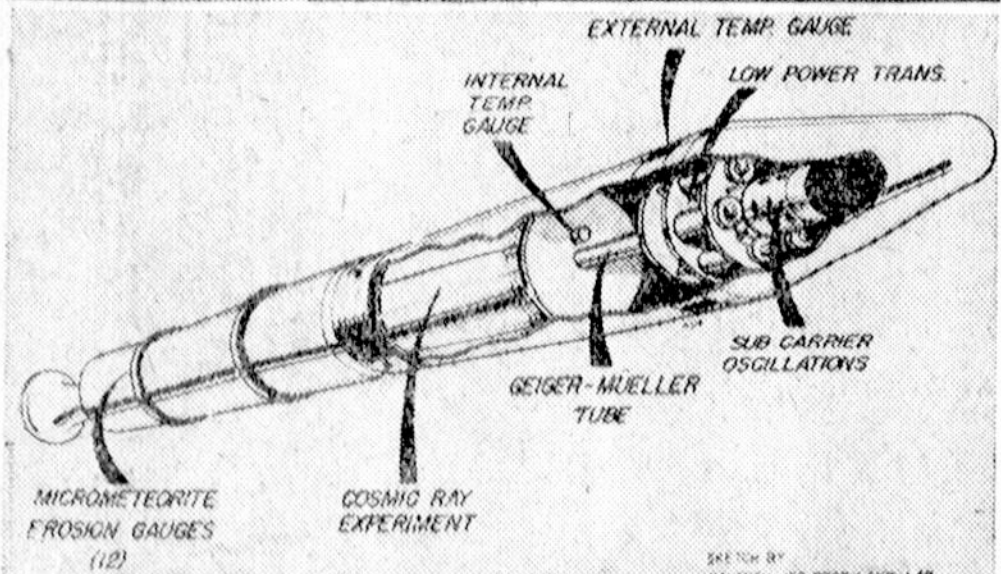
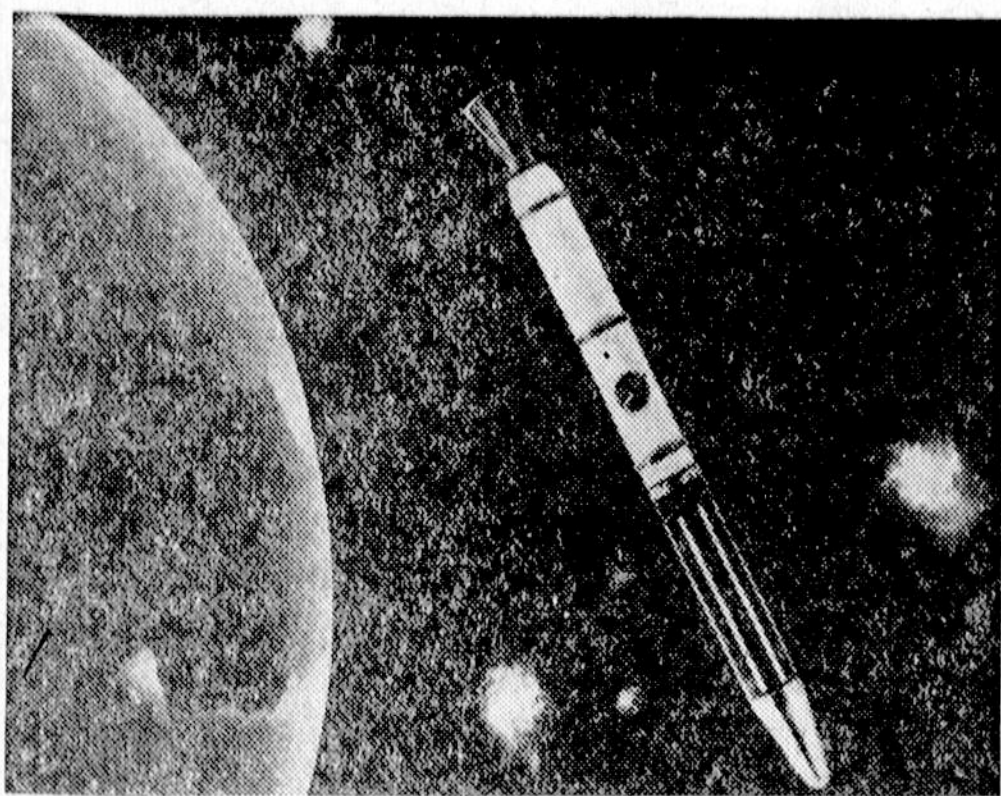
O kaip gi mūsųose? Anaipol-

ne taip. Mes tiek daug nusimame apie viską, kad nemirktelėdami galime duoti nurodymus dailininkams, architektams ir visiems, kuriems suteikiame laisvės atlikti bent kokį mūsų darbą. Jeigu mūsų žmogaus gydytojas neužmigdytų narkozu, tai jis ramiausiai duotų nurodymus, kurią žarną pašalinti ir kuris žarnigalis dar bus jam reikalingas tolimesniems jo gyvenimo darbams tautai ir valstybei.

Štai dėl šių mūsų savybių, vienas kritikas, rašydamas apie neperseni pastatytą lietuvių centre, Amerikoje, bažnyčią rašė, kaip unguris tarp architektų ir dailininko užmanymų ir "užsakytojo valios". Atseit, klebono nurodymų. Iš kritikos eilučių su-tytojams nurodymus. Ir jo pastatais žavisi visos pasaulis. Jo viešbutis Japonijoje išlaikė didžiausią žemės drebėjimą.

Automobilių pramonės darbininkų atstovai ir General Motors bendrovė pradėjo pasitarimus dėl naujos darbo sutarties. G. Motors viceprezidentas L. G. Seaton (kairėje) sveikinasi su W. Reutheriu.

Trečiasis satelitas, Explorer III vardu, paleistas keliauti apie žemę, neabejotinai, vėl pakėlė JAV mokslininkų prestižą. Nuotraukose Explorer III, o apačioje paleidimo vadovai: gen. Medaris, Wernher von Braun ir Dr. J. Froehlich.

detalę. Atrodo, kad užsakytojo stovėta už vargo architekto nugaros ir tiesiog pielute pielute ir įpielute savi norai. Ir jeigu, gink Dieve, pražius kritiko straipsnis, tai po kokio šimtelio metų visos užsakytojo geniališkos mintys ir sumanymai bus priskirti architektui, nes paprastai užsakytojų vardai dažniausiai išnyksta, o tepalika tik architektas. Taip jau įvyko su daugeliu didelių ir mažų pastatų.

Žinoma, koks drąsus pilietis pilietis galėtų pasakyti: "O kam gi architektas ėmėsi tokio darbo, kurio negalėjo atlikti taip, kaip norėjo?". Atsakyti jam architektas: "Brangus pilietė, tokių progų, kaip bažnyčios, yra reta. Ir aš vyliasi, gal gi kaip nors pravesiu savo idėjas. Gal gi užsakytojas pavargs "bebraižydamos" ir "beprojektuodamas", ir paliks man bent kiek balto popierio, kur galėčiau savo sumanymus praveisti".

Tačiau užsakytojo sveikata buvo geležinė ir jis netik nepavarg, bet dar ir užbaigtus darbus saviškai gražina ir pertaiso. Štai neseniai pasklido gandas po tą didelį miestą, kur ta gar-sioji bažnyčia stovi, kad dailininkas perdažo paveikslą (labai didelį). Kai kurie labai apsi-džiaugė, nes paveikslas gąsdino ne tik dievotus moterėles, bet ir šiaip griešninkus, esą, savo spalvomis labai trukdęs susi-

kaupti maldoje. Smalsuoliai tuo-stovėta už vargo architekto nugaros ir tiesiog pielute pielute ir įpielute savi norai. Ir jeigu, gink Dieve, pražius kritiko straipsnis, tai po kokio šimtelio metų visos užsakytojo geniališkos mintys ir sumanymai bus priskirti architektui, nes paprastai užsakytojų vardai dažniausiai išnyksta, o tepalika tik architektas. Taip jau įvyko su daugeliu didelių ir mažų pastatų.

Mat, klebonas tik ką buvo pakeltas į prelato laipsnį ir todėl tenka jį visą raudonais siūlais apvedžioti. Dabar vėl girdime, kad šalia klebono stovėjęs kardinolas yra perkeltas į Romą. Štai ir vėl turbūt dailininkui dar-bas bus.

Čia mūsų klausytojai bus turbūt savi-tišką rekordą supylę. Turi meno

CHICAGO IR CICERO

• Inž. Algirdas Bakšys, Lietu-vių Tautinės Sąjungos, Chicago-s skyriaus pirmininkas, šiuo laiku yra susirūpinęs dviem proble-mom. Dirvos piniginių vajaus rezultatai Chicagoje yra Bakšio svarbiausias uždavinys. "Be lė-šų, joks laikraštis negali pro-gresuoti — sako Bakšys. — Gi Dirva ne tik pradėjo eiti du kar-tu per savaitę, bet ir savo nauju turiniu pritraukia vis daugiau naujų skaitytojų".

Antras inž. Bakšio uždavinys yra pačių skyriaus narių suglau-dinimas. "Yra žmonių, kurie vi-są savo gyvenimą pašventė tau-tinei minčiai, tačiau nėra forma-liais nariais" — sako inž. Bakšys. Šią problemą inž. Bakšys nori pamėginti spręsti.

• Inž. Mažeika Vaclovas, Tau-tinio Akademinio Sambūrio Chi-cagoje pirmininkas, yra įsidėmė-tinų sugebėjimų asmenybė. Jis yra diplomuotas statybos inžinierius, baigęs Vytauto Didžiojo universitetą technikos fakultetą Kaune 1943 metais. Šiandien Ma-žeika dirba kaip structural engi-neer "Schmidt, Garden & Erik-son, Architects and Engineers" firmoje. Jau prieš dvejus metus Mažeika išlaikė Illinois valstybi-nius egzaminus ir įgijo visas "Registered Structural Engi-neer" teises.

Inž. V. Mažeika priklauso Chi-cagos Vyrų chorui ir yra to cho-ro revizijos komisijos pirminin-kas. Jis dalyvavo "Rigoletto" ir "Fausto" operų pastatymuose, kaip choro narys.

V. Mažeika nuo pat jaunystės dienų jaučia patraukimą tauti-nei minčiai. Jis vis stoją į tokių organizacijų eiles ir šiandien čia, Amerikoje, aktyviai jose daly-vauja. Dirvos vajui davė \$100.00. Jis ir jo bičiuliai atidžiai skaito Dirvą ir džiaugiasi jos pažanga.

• Inž. Eugenijus Bartkus, Amerikos Lietuvių Tautinės Są-

kūrinį, kur "kūrybinis procesas" niekad nesibaigia.

Žiūri tame paveiksle iš rene-sansinių laikų paskolintas Kris-tus, ir tų kaitaliojimų dvasios pagautas nori šuktelėti: "Paliki-tas kas architekto architektui, kas užsakytojo užsakytoji".

Vladas Vijeikis

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

NEWMAN PONTIAC MOTOR, INC.

SALES AND SERVICE

SEE THE NEW OUSTANDING 1958

PONTIAC CARS

11628 Euclid Avenue

RA 1-9493

GREETINGS and BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

KIFFER TOOL & DIE, INC.

SPECIAL MACHINE PRECISION BUILT

PROGRESSIVE LAMINATION DIES.

5801 Tillman

Call WO 1-2440-1-2

Julius Sakelė

PADEKITE SAVO

MYLMIESIEMS

LIETUVIŲ PINIGAI

Speciali kaina 10 rublių už \$1.00

Daugiausia \$50.00 mokėstis \$5.00

už bet kokią sumą nuo

\$10.00 iki \$50.00.

PILNAI GARANTUOTA

PRISTATOMA PER 2 SAVAITES

KVITAS PAROPINAMAS

GRAMERCY

744 BROAD STREET,

Room 925

NEWARK, N. J.

Licensed by Dept. Banking & Insurance

and bonded with \$20,000.000 — jūsų

spausd.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietu-viai.

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS.

NAUDOKITE PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

(Licensed by USSR)

PAGAL SUTARTĮ, SUDARYTĄ SU INTURISTU, FIRMA TEISĖTA SIŪSTI SIUNTINIUS

Į VISAS SSSR RESPUBLIKAS IR LIETUVĄ.

Visos išlaidos, įskaitant muitą, apmokama firmos įstaigoje. Siuntinius galite atsiųsti paštu.

SIŪSTI GALIMA TIK NAUJUS DAIKTUS.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS. KIEKVIENAS SIUNTINYS APDRAUSTAS.

ĮSTAIGOJE DIDELIS PASIRINKIMAS PREKIŲ.

Atidaryta kasdien nuo 9 v. ryto iki 6 v. vak. Sekmadieniais iki 4 val.

Klientų patogumui skyriai atidaryti sekančiose miestuose:

116 East 7th Street, New York, N. Y. Tel. YU 2-0380

11339 Jos. Campau

900 Literary Rd.

632 W. Girard Ave.

332 Fillmore Ave.

Detroit 12, Mich.

Cleveland 13, Ohio

Philadelphia 23, Pa.

Buffalo 6, N. Y.

Tel. TOWnsend 9-3980

Tel. TOWer 1-1461

Tel. WALnut 5-8878

Tel. MOHawk 2674